Canadian Israelite
The first and only Jewish Weekly in the entire Dominion of Canada
Office: 823 Main St. St.-John 1454

דער קענעדער איד

Der Canader Yid
דאס ערשטע און איינציגע וואכענבלאט אין וויניפעג און גאנץ קענעדע
אפיס 823 מיין סט. סט.-דזשאן 1454

Vol. II. No. 46. Winnipeg, Friday, November 17th, 1911. Price Two Cents
וויניפעג, פרייטאג, כ"ו חשון תרע"ב. לויף נומער 61.

די ערעפנונג פון פארלאמענט.

מיט גרויס צערעמאני און פאמפ האט זיך פארגעסטערן געעפענט אונזער פארלאמענט אין אטאווא און שוין ביי דער ערעפנונג האט ניט געהערשט די רוהיגקייט און שטילקייט, וועלכע מען דארף ערווארטען. צו ערשט האט סיר ווילפריד לאריער גערעדט אין א ברוגז'ען טאן געגען דער אפאינטמענט פון א נייעם ‚ספיקער' אדער פרעזידענט פון פארלאמענט, ווייל ווי בעוואוסט, האט פרעמיער בארדען אפאינטעט דר. ספרולע אלס ‚ספיקער', וועלכער איז נאך דער מיינונג פון פריהערדיגען פרעמיער זעהר ניט פאסיג פאר זיין אמט, אבב איז נאך ענגלישע טראדיציאנען ווערט דער פריהערדיגער ‚ספיקער' צוריק ערוועהלט. פרעמיער בארדען, וועלכער איז אליין א גרויסער ענגלישער פאטריאט האט אלזא געבראכען די וויכטיגע ענגלישע טראדיציאן דערמיט וואס ער האט דעם פאריגען ‚ספיקער' טשארלס מארסיל, א פראנצויז, ניט אפאינטעט צוריק.

סיר לאריער האט אויך בעריהרט די פעראייניגונג פון די נאציאנאליסטען מיט די קאנסערוואטיווען אין דעם לעצטען קאמפיין און איהם וואונדערט זעהר וואס דר. ספרולע וועט מוזען איינדארסט ווערען ביי מר. מאנק, דער יעצטיגער מיניסטער פון געזעלשאפטליכע ארבייט. ביידע, סיי מאנק און סיי דר. ספרולע זיינען אין יאהר 1905 געווען בעשולדיגט אין א קאנספיראציע צו בערויבען די קאטהאליקען פון זייערע סקוהלס אין סעסקעטשעוואן.

‚ווען דער יעצטיגער פרעזידענט פון פארלאמענט — האט לאריער געזאגט — זאל געוועזען לעזען דאן די נאציאנאליסטישע פרעסע, וואלט ער אליין געזעהען וואס פאר א שלעכטער מענש ער איז'.

דער ענטפער פון פרעמיער בארדען צום לידער פון דער אפאזיציאן איז געווען זעהר א הייסער:

‚עס איז ניט טאקטיש פון דעם לידער פון דער אפאזיציאן יעצט, ביי דער ערעפנונג פון פארלאמענט צו קריטיקירען די נייע רעגירונג פאר איהרע אפאינטמענטס.

דער פרעמיער איז ‚געטשירט' געווארען פאר דיעזען ענטפער.

דערוויל איז פרעהליך און לעבעדיג. די אפאזיציאן האט שוין צוגעגרייט 52 אנפראגען צו דער נייער רעגירונג און מען ערווארטעט היציגע דעבאטען מיט ‚ווארימע' זיצונגען.

נעכטען האט דער נייער גאווערנאר דזשענעראל געהאלטען די ‚טהראן' רעדע און האט בעריהרט עטליכע פראגען וואס די נייע רעגירונג וועט דארפען דורכפיהרען, נעמליך: די רעגירונג זאל איבערנעהמען די גרויסע עלעווייטארס ביי די ‚לייקס' און אויסקלויבען דעם בעסטען וועג פאר דער נייער האדסאן בעי ריילראוד; צו בעשטימען א נייע טאריף קאמיסיאן; צו מאכען עטליכע גרויסע שאסעען און וועגען איבער גאנץ קענעדא און זיך שטעלען אין נעהענטערע האנדעלס פערבינדונגען מיט די איבעריגע ענגלישע קאלאניעס און נאך פערשיעדענע אנדערע געזעצען וועגען אגריקולטור א. ד. ג.

וועגען דער נייווי איז גאר ניט דערמאהנט געווארען.

נאך קאנסערוואטיווען עלעקטעד.

די צוויי ביי עלעקשאנס וועלכע האבען די וואך שטאטגעפונדען אין פרינס עדווארד איילענד זיינען ביידע פלעצער עלעקטעד געווארען קאנסערוואטיווען, אויך אין דיגבי און לונענבורג אין נאווא סקאשיא זיינען די וואך אין צוויי פלעצער פארגעקומען עלעקשאנס און אויך דארט זיינען ערוועהלט געווארען צוויי קאנסערוואטיווען.

דעם פאבסט „פערדריסט" נעביך.

נאכדעם ווי עס איז בעקאנט געווארען אין דער גאנצער וועלט די שרעקליכע מעשים און אכזריות פון די איטאליענישע סאלדאטען צו דער אונשולדיגער אראבער בעפעלקערונג, האט דער פאפסט באלד טעלעגראפירט צו דעם אפאסטאלישען דעלעגאט אין טריפאלי אז ער זאל איהם ענטפערען צי עס איז טאקע ריכטיג, דער קארדינאל ווידער האט איהם געענטפערט אז דאס איטאליענישע מיליטער איז דאס פיינסטע וואס ער האט ווען עס איז געזעהן.

אמעריקא שיקט מיליטער קיין כינא

די יונייטעד סטייטס רעגירונג האט בעשלאסען צו שיקען א רעגימענט סאלדאטען פון מאנילע פיליפינען, נאך טשין ווינג טאהו, דאס איז א פארט שטאדט אין כינא, 250 מייל פון פעקין. די אמעריקאנער סאלדאטען וועלען דארטען, אין כינא, דארפען האלטען ארדנונג לויט דעם אבמאך פון נאך'ן באקסער אויפשטאנד און צו האלטען אפען דעם וועג פון פעקין צום ים.

קאלגארי וועט זיך אדווערטייזען.

א גרויסע בעוועגונג האט זיך אנגעפאנגען דיעזע וואך אין קאלגארי אויף צו שאפען אין די נעקסטע צוויי וואכען אן ערך פון 100 טויזענד דאלאר. דאס געלד וועט געהען פאר אדווערטייזען די שטאדט אין אלע וועלט טהיילען און הויפטזעכליך אין די סטייטס.

מיסעס דזשיימס קאלדערוואוד וועלכע איז פערהייראט שוין 40 יאהר איז דיעזע וואך בעגאנגען זעלבסטמארד, ווייל איהר מאן איז געלעגען אין שיכור'ן צושטאנד אין פריזאן. זי האט איינגענומען דריי גראן סטריכינין. פריהער האט זי דעם סטריכין געגעבען צו פערזוכען דער קאץ וועלכע איז גלייך גע'פגר'ט, און דערנאך ערשט האט זי אליין איינגענומען דעם סם.

נעכטען א חתן היינט א מת

ארבייטענדיג ביי דער לארד סטראטקאנא סקוהל אויפ'ן דאך אויפ'ן צווייטען פלאר איז דער 22 יעהריגער סעם דייוויס אראפגעפאלען צו דער ערד און געבליבען ליעגען באלד אונבעוואוסט. דער פאליס פאטראל האט איהם גלייך אבגעפיהרט אין סט. באניפעס האספיטאל וואו ער איז אין א פאאר מינוט ארום געשטארבען.

דאס טרויעריגסטע דערביי איז וואס דיזער באי, מר. סעם דייוויס, איז בלויז מיט איין טאג פריהער א חתן געווארען. פול מיט גליק און האפנונגען איז מר. דייוויס געגאנגען צו דער ארבייט. גליקליכע פאנטאזיעס האבען איהם מסתמא געשוועבט אין מח וועגען זיין צוקונפט.

אבער — דער טויט האט דאס פלאץ פון זיין גליקליכער צוקונפט פערנומען.

נעכטען, דאנערשטאג ארום 12 אוהר איז פארגעקומען די לויה. נאך דער לויה זיינען נאכגעגאנגען די יאנג מען היברו אסס'ן, וועלכע האבען געטראגען דעם ארון.

דער ארון איז צוגעפיהרט געווארען צו דער מעקרעגאר שוהל וואו רבי כהנאוויטש האט געהאלטען א זעהר ריהרענדען הספד.

דער געשטארבענער איז געוועזען פון די ערשטע ארגאנייזער פון דעם יאנג מענס היברו אסס'ן, איז געוועזען דער ערשטער טרעזשורער און פיעל געהאלפען דעם קלאב אין זיין פראגרעס.

די איטאליעניש טירקישע מלחמה

לעצטע וואך האבען די טערקען געמאכט אן אטאקע געגען דעם לינקען פליגעל פון דער שטאדט טריפאלי און האבען געזיעגט. אין דיעזער שלאכט זיינען 200 איטאליענער דער'הרג'עט געווארען, פון די טערקען איז געוועזען 80 גע'הרג'עטע און 22 פערוואונדעטע.

מען ערווארטעט אין גיכען א גרויסען ים שלאכט צווישען דער איטאליענישער פלאטע און דאס טירקישען מיליטער אויף דער יבשה. די ענגלישע, פראנצויזישע און רוסישע רעגירונגען האבען געמעלדעט טערקיי אז זיי וועלען ניט דערלאזען אז די איטאליענישע פלאטע זאל באמבארדירען סמירנא סאלאניק אדער ביירוט און ניט לאזען פערשטעלען דעם דורכגאנג פון די דארדאנעלען.

א טויטע בייבי אין פאסט אפיס.

אין מאנטרעאלער פאסט אפיס האבען די קלוירקס צופאקענדיג א פעקיל מיט לעטערס און באגאזש געפונען א טויטע בייבי. די פאליציי מאכט א שטרענגע אונטערזוכונג צו געפינען די וואס האבען דאס בייבי פעקיל געשיקט.

די בעפעלקערונג אין מוז דזשאו.

די באארד אף טרייד פון מוז דזשאו האט געמאכט א צענזוס פון דער בעפעלקערונג מיט דער הילף פון שטאדט קאנסול. לויט דיעזען נייען צענזוס געפינען זיך אין מוז דזשאו 19,702 מענשען.

חזן מייזעל אין וויניפעג

דער איבעראל בעוואוסטער חזן רעוו. ישעיהו מייזעל קומט נאך שבת קיין וויניפעג וואו ער וועט דאווענען פרייטאג אבענד דעם 24טען און שבת פריה דעם 29טען נאוועמבער אין מיניוקס האל, דאפרין עווענו.

אז אזא וועלט בעריהמטער חזן זאל קומען קיין וויניפעג טרעפט זעהר זעלטען. עס איז דערום קיין וואונדער וואס די טיקעטס ווערען אזוי אייפריג פערקויפט.

טובות פאר אידען אין טריפאלי.

דער איטאליענישער פריים מיניסטער האט יעצט בעקאנט געמאכט דאס ער געהט איינפיהרען גרויסע ענדערונגען אין טריפאלי. אין דעם ווערט אויך איינגערעכענט גלייכע רעכטע פאר טריפאלי'ר אידען. ביז איצט האבען די אראבער אפטמאל דערקוטשעט דער אידישער בעפעלקרונג אין טריפאלי, יעצט אבער — פערזיכערט דער מיניסטער — וועלען אידען געניסען פאלקאמע פרייהייט.

א זעהר וויכטיגער מיטינג.

מר. י. פראסאוו בעט אונז בעקאנט צו מאכען אז נעקסטען זונטאג דעם 19טען נאוועמבער אום 2 אוהר נאכמיטאג וועט שטאטפינדען א מיטינג אין סאציאליסטישען קלוב (דזשארוויס עוועניו). אלע מעמבערס פון געוועזענע און עקזיסטירענדע פעראיינען זיינען געבעטען אנוועזענד צו זיין. זעהר וויכטיגעס צו פערהאנדלען.

א נייער ליטעראטור פעראיין.

פאריגען זונטאג האט זיך געגרינדעט א נייער ליטעראטור פעראיין וואס וועט האבען דעם צוועק צו ארגאנזירען פערשיעדענע ליטערארישע אבענדען און אונטערנעהמונגען. דער פעראיין בעשטעהט פון סאמע יונגע לייט פרויען און מענער. דערוויל זיינען פאראן ביי 25 מעמבערס.

רוסישע קאזאקען אין פעקין.

פון וולאדיוואסטאק, רוסלאנד זיינען דיעזע וואך אבגעפאהרען 1,500 רוסישע קאזאקען קיין פעקין, כינא. רוסלאנד זאגט א תירוץ אז דאס מיליטער וועט בלויז האבען דעם צוועק צו בעשיצען די רוסישע בירגער אין דער כינעזישער הויפט שטאדט, אין פעקין און אין אנדערע כינעזישע שטעדט, וואו עס געפינען זיך רוסישע אונטערטהאנען. עס איז אבער פאר קיינעם קיין סוד ניט אז רוסלאנד מיינט דערמיט א סטראשע צו טהאן די כינעזישע רעוואלוציאנערען. א גרויסער ספק צי וועלען זיי זיך איבערשרעקען.

איין עלילת דם אויפגעלעזט.

מיט עלף יאהר צוריק האט די גאנצע אידישע וועלט אויפגעציטערט פון אן עלילת דם אין קאניץ, וועסט פרייסען. פיעלע אונשולדיגע אידען זיינען דאן ארעסטירט געווארען און ביז איצט איז נאך דער בלוט בלבול ניט געווארען ריין געוואשען.

דער בלבול איז בעשטאנען דערין וואס מען האט בעשולדיגט די אידען פון קאניץ דאס זיי האבען ערמארדעט א קריסטליכען גימנאזיסט מיט'ן נאמען ווינטער, צוליעב רעליגיעזע צוועקען. אן אנטיסעמיטישער דאקטאר האט זיך שוין דאן געהאט געפונען וואס האט ערקלעהרט אז לויט די סמנים איז דאס בלוט ביי איהם אויסגעצאפט געווארען און א דאנק דעם זיינען דאן פארגעקומען פאגראמען און שוידערליכע רציחות געגען אידען.

נאך שעהנערס: צו יענער צייט האבען זיך שוין זאגאר געהאט געפונען עדות וואס האבען געשווארען אז זיי אליין האבען געזעהען ווי א אידישער קצב האט ערמארדעט דאס קריסטליכע אינגעל. די עדות זיינען געוועהנליך געוועזען אויסוואורפען, איינער האט זאגאר געזאגט אז ער איז געגאנגען אין א אידישען קעלער גנב'ענען און האט בעמערקט ווי דער אידישער בעל בית פון דעם קעלער הרג'עט דעם גימנאזיסט. די פאליציי האט אבער אלעס געגלויבט און אידישע פאמיליעס האבען געשמאכטעט אין די פריזאנס אונשולדיגערהייט.

און יעצט ערשט נאך עלף יאהר זייט דער בלוט בלבול הענגט איבער'ן גאנצען אידישען פאלק, איז ערהאלטען געווארען א קייבעל פון בערלין, דייטשלאנד, וואס מעלדעט אז א פרוי פון אן איידזשענט האט זיך מודה געוועזען פארן פראקוראר אז איהר מאן, אן אמת'ער און ‚הייליגער' קריסט, האט גע'הרג'עט יענעם גימנאזיסט, ע. ווינטער און אז אידען האבען זיך אפילו צו'ן איהם ניט צוגעריהרט. די גאנצע מעשה איז אלזא געוועזען ניט מעהר ווי א בלבול.

יוניאן ארבייטער געגען אימיגראציאן

אויף דער קאנווענשאן פון די יוניאן פיהרער וואס איז אבגעהאלטען געווארען היינטיגע וואך אין אטלאנטא, דזשארדזשיא (סטייטס) איז צווישען אנדערס אויך בעשלאסען געווארען צו קעמפפען געגען פרייע איינוואנדערונג.

מר. סעמיועל גאמפערס, דער פרעזידענט פון דער פעדערייששאן (א איד), האט ערקלעהרט אז די ארגאניזירטע ארבייטער זיינען גרייט צו קעמפפען אז עס זאלען איינגעפיהרט ווערען אין די סטייטס נאכמעהר בעשרענקונגס געזעצע געגען איינוואנדערער.

צדקה גדולה.

דורך דער איניציאטיווע פון רבי ישראל כהנאוויטש האט זיך געגרינדעט א צדקה גדולה וועלכע וועט האבען דעם צוועק צו העלפען די נויטבעדערפטיגע. די צדקה גדולה האט ניט קיינע פרעזידענטען, גבאים און אנדערע עהרן בעאמטע. עס וועט בלויז זיין א קאמיטע וואס וועט זעהען אז די געלדער זאלען צוטהיילט ווערען אין די ריכטיגע פלעצער.

ביכלעך מיט 5, 10 און 25 סענטיגע קופאנס וועלען ארויסגעגעבען ווערען צו פערשיעדענע קאלעקטארס און יעדער וועט זיך קענען מנדב זיין וויפיעל ער וויל. וועט איינער געבען א דאלאר וועט איהם דער קאלעקטאר געבען 4 קופאנס צו 25 סענט און קען איינער מעהר ניט געבען ווי א ניקעל, וועט ער בעקומען איין 5 סענטיגען קופאן.

טירקישע אידען געבען שטיצע.

דער ועד פון די אלע כוללים אין צפת פאלעסטינא, האט היינטיגע וואך צוטראגען צו דעם טירקישען קריעגספאנד די סומע פון 20 טויזענד פראנק.

דער קאמפיין פאנגט זיך אן.

ענדליך הויבט זיך אן צו טומלען מיט די שטאדטישע עלעקשאנס. די קאנדידאטען האבען שוין אנגעפאנגען דעם קאמפיין, איינינע האבען שוין ארגאנזירט קאמיטע רומס און אנדערע זאגען שוין פאר מיטינגען. היינט ווערען אבגעהאלטען איינינע מיטינגען אין ווארד דריי און ווארד אוינס.

אין ווארד 5 (די נארד ענד) האבען אנאנסירט זייער קאנדידאטור: דר. ס. ר. בלעק אין דער סקוהל באארד; סטעפאניק, ג. ב. אטרידזש און טורנאק שטעלען ארויס זייער קאנדידאטור אלס אלדערמען; די קאנדידאטען פיר באארד אף קאנטראל זיינען הארווי, קאקבארן, דאגלידזש און פאטי.

פאליצער'ס צואה.

אין דער צואה פון דזשאזעף פאליצער וואס איז בעשטעטיגט געווארען היינטיגע וואך צייגט זיך ארויס אז דער פערשטארבענער ארויסגעבער און געוועזענער רעדאקטאר פון די ‚ווארלד', האט איבערגעלאזט 3 מיליאן דאלאר פאר פערשיעדענע וואהלטהעטיגע אנשטאלטען; אויף א זשורנאליסטישען אוניווערזיטעט און שוהלע און אויך גרויסע סומען פאר זיינע אנגעשטעלטע ווי דיענער, זשורנאליסטען א. ד. ג.

די באטשאפטער פון אויסלאנד האבען פארגעלעגט דער טירקישער רעגירונג פיעל בעסערע בעדינגונגען צו שליסען שלום מיט איטאליען, ווי ביז איצט. נור ווייל די לאגע אין טריפאלי פערבעסערט זיך וואס אמאל, ווילען די טירקען ניט מסכים זיין אויף קיין שלום ביידען די איטאליענער זאלען זיך אבזאגען פון פאליטישע הנחות אין טריפאלי.

ווער עס איז הונגעריג
געהט אוועק זאט פון
ווארשויער רעסטאראנט
55 מארטהא סטריט
פהאן מיין 8451 ד. ליוויי, פראפ.

ALLOWAY & CHAMPION, BANKERS & BROKERS
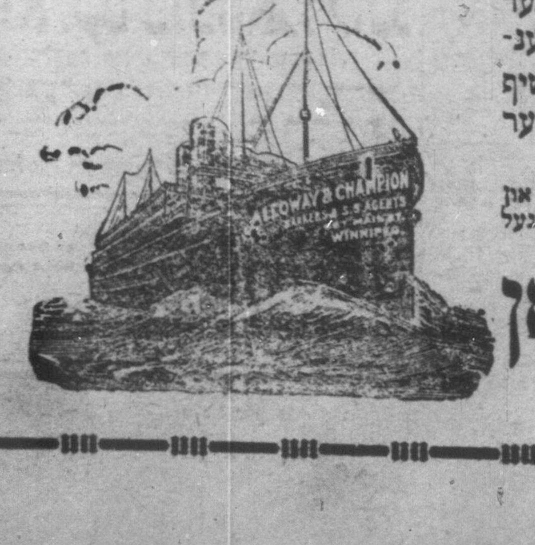
אויב איהר דענקט אהיים צו פאהרען!
עס מאכט ניט אויס מיט וועלכער שיף, מיר קענען אייך צופרידענשטעלען. מיר זענען אגענטען פאר די גרעסטע און בעסטע שנעלשיף קאמפאניעס. אונזערע אידישע בעאמטע שטעלען זיך גערן צו אייער דינסט און וועלען אייך געבען אלע אויסקינפטע וועגען אייער רייזע.
מיר האלטען שטענדיג אין אונזערע קאסע איין גרויסע סומע רוסישע, עסטרייכישע און פרעמדע געלדער וועלכע מיר פערקויפען צו די מעססיגסטע פרייזען. מיר שיקען געלד שנעל און זיכער איבער דער גאנצער וועלט.
אללאוועי און טשאמפיאן
667 MAIN STREET

קיין אורזאכע
איהר האט ניט קיין אורזאכע ווארום איהר זאלט ניט נוצען מר. נ. סעגאל'ס ברויט. דאס איז די איינציגע אידישע בעקערייי וואו אלעס ווערט געמאכט אויף דעם ריינסטען אופן פון דעם בעסטען מעהל, אין יעדער צייט קענט איהר אליין אריינקומען און זעהען ווי מר. סעגאל גיט זיך די מיה אז דאס ריינקייט ביים באקען זאל אבגעהיט ווערען און דאס מעהל וואס ער קויפט זאל זיין פון דאס בעסטע און שעהנסטע פרישע און גוט געבאקענע חלות אדער ברויט קריגט איהר צו יעדער צייט. פראבירט איינמאל און איהר וועט בלייבען א שטענדיגער קונה ביי
N. SEGAL
510 Selkirk Ave.

מיטוואך, 22 נאוועמבער
אן אבענד פאר קווינס טהעאטער
מאדאם שעהנגאלד
אלס
מירעלע אפרת

בריעף פון עדמאנטאן.

(פון אונזער קארעספאנדענט).

די שטאדט עדמאנטאן איז אן איבערראשונג פיר יעדען אבוואהל זי איז ניט דער וואונדער וואס איז אויסגעוואקסען אין איין נאכט. עדמאנטאן שטעהט לאנג אין שכנות מיט סטראטקאנא וועלכע איז געווען די מיוחסת פון די אלטע צייטען, ווי סענט באניפעס איז געווען לאנג צוריק די מיוחסת פון וויניפעג. יעצט אבער איז עדמאנטאן ארויסגעטראטען אין פראנט, זיך ענטוויקעלט מיט א וואונדערבארער שנעלקייט און איבערגעשטייגט סטראטקאנא.

מען זאגט אז עדמאנטאן איז ארויסגעוואקסען דאבל פאר דעם לעצטען יאהר; אז די גרעסטע און די שעהנסטע גאסען זיינען געגרינדעט געווארען נאר אין דעם לעצטען יאהר. אראפגעהענדיג פון דער יוניאן דעפא אויף דער נייער ערשטער סטריט, די פארטיידזש עווע. פון עדמאנטאן, האט מיר מיין בעגלייטער בעמערקט, „אז פאר א יאהרען איז דא גאר קיין סטריט ניט געווען, פאר א יאהרען איז דאך קיין שטאדט ניט געווען'...

אז עדמאנטאן איז ריעזיג געוואקסען דאס איז צו מערקען אויף יעדען שריט. פיעלעס איז דא נאך דער לעצטער מאדע. דער טעלעפאן איז דא איין אויטאמאטישער אזוי אז ווען איהר דארפט איטיצען אברופען ברויכט איהר ניט קיין „סענטראל' און קיין טעלעפאן „גוירלס', איהר שטעלט אליין אויס די קאמבינייישאנס און רופט אליין דעם וועמען איהר ברויכט. די סטריט קארס זיינען דא פון דעם נייען סטייל און האבען א בעסערען עקסידענט פראטעקטאר ווי די וויניפעגער. די סטריטען שטעלען פאר א מיש מאש פון מאדערנע מיט אלט מאדישע הילצערנע הייזקעס אויף וועמענס ארט עס וועט מסתמא נעקסטען פריהלינג אויסוואקסען גרויסע און שעהנע בילדינגס. דערווייל איז יעדער פענסטער פון די בעל-הבית'שע הייזקעס — א סטאר; יעדער בעד רום אן אפיס און יעדער קעלער — איין פעקטארי. און כאטש יעדער שטוב איז אן אכסניה, דאך זאגט מען אז אין עדמאנטאן איז ניטא וואוהין צו פערפאהרען... אללעס איז דא זעהר טייער.

אידען זיינען אהער אנגעקומען זייט א קורצער צייט. מיט א יאהר צוריק זיינען דא געווען נאר עטליכע פאמיליס יעצט זיינען דא אן ערך פון 50. „מיר האבען זיך געלעבט דא — האט מיר דערצעהלט א פראמינענטער היגער איינוואהנער — ווי איין פאמיליע, עס איז ניט געווען א זונטאג, מיר זאלען זיך ניט צונויפקלויבען אין א שטוב ביי א פריינד, אמאל ביי איינעם אמאל ביי א צווייטען, נאר זייט די „נייע' זיינען אנגעקומען איז שוין די פריינדליכע שטימונג ניט אזוי. עס הויבט זיך אן ארויסצוזיינען פערשיעדענע קלאסען און פערשיעדענע חברות און חברות'לעך'.

מיט עטליכע מאנאט צוריק איז דא פערטיג געווארען א שוהל וואס בעטרעפט א 13000 דאלאר, א נייער אידישער ליטערארישער אינסטיטוט, א ניי געגרינדעטע ציוניסטישע חברה און אן א זייט דער מעהר ראדיקאלער עלעמענט — די סאציאליסטען, ענגלישע געגאסען. און — עס פאנגט זיך ערשט אן...

שנייער.

פערלאנגט בוקוואלד'ס ברויט

די בעסטע און ריינסטע, געמאכט אונטער די סאניטאריום לאוס. יעדער איז וועלקאמען צו בעזוכען די בעקער שאפ.

123 Salter Street

Phone St.-Jhon 1655

די פאלקס בוכהאנדלונג

ב. מיללער און י. הורוויטש, פראפס.

מאכען בעקאנט אז זיי האבען ערהאלטען דעם 10טען נומער „הדרור".

824 Main Street Phone St.-John 143

געדענקט אונזער טעלעפאן:

סט.-דזשאהן 1454

אין די טהעאטערס.

אין קווינס טהעאטער.

די הויפט ראלע אין דער „אמת'ר קראפט' האט געהאט מר. שעהנגאלד אלס דער דר. גאלדענווייזער. און מערקווירדיג די זעלבע פעהלערען וואס עס מאכט דער גרויסער יעקב אדלער אין דיזער ראלע פונקט דיזעלבע פעהלערין האט אויך מר. שעהנגאלד געמאכט. 1טענס איז ער געווען צו יונג. ער האט בעדארפט פארשטעלען אביסעל אן אבגעלעבטען טיפ און טאקע א 45 יעהריגען מאן ווערענד מר. שעהנגאלד האט זיך בעוויזען אויף דער ביהנע אלס יונגערמאן, אפילו איין גרויע האר ניט, דאס געזיכט פריש און מונטער ווי ביי א יונגען לעבע יונג, 2טענס איז ער געווען צו ריהרעוודיג.

פערשטאנען און שעהן דורכגעפיהרט זיין ראלע האט מר. אייקאווסקי אלס דער צודרעהטער רעוואלוציאנער. ער האט אין אלע 4 אקטען פארגעשטעלט ווי לעבעדיג יענעם רוסישען „איבערמענש' וועלכער געהט מיט א צודרעהטען קאלנער און שניפס און בעטראכט אלעמען 'ווי זיי פערדיענען. ער האט אפילו דורכגעלאזט דעם שטריך: צו זיין מעהר צוגעבונדען צום דאקטארס מיידעלע, אבער דאס האט איהם ניט געשטערט.

א פעראנטווארטליכע ראלע האט געהאט מרס. זימאנד אלס די יונגע דאקטארשע און זי האט זי ערנסט דורכגעפיהרט. אין פיעלע סצענעס איז זי זאגאר געווען ווי בעסער ברויך מען ניט זי האט זיך אויסגעצייכענט געהאלטען די גאנצע צייט.

מר. מעלצער האט אויך דאס מאל ערנסט און אויפריכטיג געשפיעלט די ראלע פון דעם אלטען ת'ת מלמד. ער האט די גאנצע צייט זיך ניט פערגעסען און ניט אין זינען געהאט „משה'ן' און און דערפאר איז איהם געלונגען בולט ארויסצוברענגען דעם טיפ.

אין אלגעמיין איז די פיעסא ניט שלעכט געשפיעלט געווארען און עס איז ווירקליך געווען א פערדרוס וואס עס איז ניט געווען קיין פול טהעאטער.

נעקסטען מיטוואך וועט די מאדאם שעהנגאלד געבען אן אבענד פאר דער קווינס האל. זי וועט אויפטרעטען אלס „מירעלע אפרת' פון יעקב גארדין. די מאדאם שעהנגאלד איז א בעדייטענדער טאלאנט און עס וועט זיין אינטערעסאנט צו זעהען ווי זי פערשטעהט גארדין'ס „מירעלע אפרת'. די טיקעטס פאר דיזען אבענד ווערען שוין געקויפט און עס איז צו האפען אז דיזען אבענד וועט דאס טהעאטער זיין געפאקט.

„דער לעבעדיגער מת' פון טאלסטאי איז א פיעסא מיט וועלכער עס קלינגט יעצט איבעראל. זי איז געפונען געווארען צווישען טאלסטוים כתבים נאך זיין טויט. זי איז באלד איבערזעצט געווארען אין פערשיעדענע שפראכען. אויך אין אידיש איז זי איבערזעצט געווארען און האט זיך געדרוקט אין „פארווערטס', „ווארהייט', „טאגעבלאט' און אין בוך פארם איבערזעצט פון קאפרין'ען. די פיעסא איז געשפיעלט געווארען אין פערשיעדענע רוסישע טהעאטער און אין נויארק ווערט זי געשפיעלט יעצט.

מר. שעהנגאלד פערדיענט דערום דעם בעסטען דאנק ווען ער געהט שפיעלען דיזע דראמא אלס זיין עהרען אבענד.

די היגע ראדיקאלע קאלאניע און די אינטעליגענץ וועלכע ווילען זעהען וואהרע קונסט פון וואהרע קינסטלער וועלען האבען די מעגליכקייט דאס צו זעהען ביי מר. שעהנגאלד'ס עהרען אבענד.

אין די וואקער טהעאטער.

היינט און מארגען שפיעלט א גוטע קינסטלער קאמפאני אין די וואקער טהעאטער דאס בעריהמטע שטיק „דהי געמבלערס' פון טשארלז קליין. דיזע פיעסא האט זיך נאך קיינמאל ניט געשפיעלט אין וויניפעג און דערום איז ווינשענסווערטה אז דאס פובליקום זאל די פיעסא ניט פערפעהלען צו זעהען.

אנפאנג נעקסטע וואך, מאנטאג, וועט זיך אין די וואקער טהעאטער שפיעלען די איבעראל בעקאנטע מוזיק קאמעדיע „דהי פלירטינג פרינצעס'. די קאמעדיע איז זעהר פיעל מאל געשפיעלט געווארען אין נויארק און שיקאגא. נאך דיזער קאמעדיע וועט נאך נעקסטע וואך זיך שפיעלען דאס שטיק „מאדאם שעררי'. נאכהער וועט אין די וואקער טהעאטער אויפגעפיהרט ווערען „דהי ספרינג מייד'. אין ניכען וועט אין די וואקער טהעאטער אויפגעפיהרט ווערען די מעלאדראמא „עליאס דזשימי וואלענטין'. דיזע מעלאדראמא האט איבעראל געהאט א גרויסען סוקסעס. אין נויארק איז דיזע מעלאדרמא געשפיעלט געווארען אין וואלאקס טהעאטער צוויי סיזאנס.

אין די וויניפעג טהעאטער.

„רעפלעס' איז די איינציגע כאראקטעריסטישע דעטעקטיוו פיעסא וואס האט איבעראל געמאכט דעם גרעסטען פורור. „רעפלעס' איז פון שערלאק האלמס מעשה'לעך און עס איז אחן צווייפעל אז דאס פובליקום וועט זיצען געשפאנט די גאנצע צייט ווען דאס שטיק וועט געשפיעלט ווערען. די פראמינענטע שוישפיעלער פון וויניפעג טהעאטער האבען אין דיזעס שטיק אויסגעצייכענטע ראלען, צוגעפאסט לויט יעדענס כאראקטער און טאלאנט. „רעפלעס' וועט נעקסטע וואך אין די וויניפעג טהעאטער איבערצייגען דאס היגע טהעאטער פובליקום אז די פראמינענטע ארטיסטען ווייסען ווי אבצושעצען און ווייסען ווי אויפצופיהרען מיט די גרעסטע פיקנטליכקייט אזא שטיק ווי „רעפלעס'.

געדענקט אונזער נייען טעלעפאן:

סט.-דזשאהן 1454

אין עמפרעס טהעאטער.

עס איז שוין יעצט גוט בעוואוסט דעם פובליקום אז סאליוואן און קאנסידין די בוקינג מענעדזשערס זיינען אזוי פעראינטערעסירט און געבען זיך אזוי אפ מיט זייער אויסוועהלען די בעסטע קרעפטע פון ענגלישע און אמעריקאנישע ביהנעס, דאס זייער נאמען איז איבעראל בעליעבט און פאפולער געווארען.

אויך אויף נעקסטע וואך איז זייער וואהל אן אויסגעצייכענטער און די פראגראם פון דער עמפרעס איז א בריליאנטע: מיר ווילען אייך פארשטעלען איינינע קרעפטע פון נעקסטער וואך. מר. און מרס. מוירפי האבען אויסגעקליבען זייער סוקסעס טשארלז הארא-וויצ'ס א „זעהר שעהנעם פארס, ביי וועלכען דאס פובליקום הערט גאר ניט אויף צו לאכען; לעוו האווקענס וועלכער איז איבעראל און ביי אלעמען דער ליעבלינג, און האט זיך ערווארבען א נאמען אלס דער „פאני קאמעדיאן' וועט נעקסטע וואך אמוזירען דאס פובליקום פון עמפרעס טהעאטער; די מאלווערן טרופע איז א זעהר קונציגע אקראבאטען טרופע וועלכע האבען געמאכט א פורור וואו נור זיי זיינען געווען און וואו נור זיי האבען אויפגעטראטען. דאס זעלבע קען געזאגט ווערען וועגען די איבעריגע ארטיסטען וואס וועלען נעקסטע וואך אויפטרעטען אין דעם עמפרעס טהעאטער.

אויסער אלע ארטיסטען, מוזיקער, טענצער און זינגער האבען מיר אויך אויף דער פראגראם פון עמפרעס טהעאטער פאר נעקסטע וואך זעהר שעהנע מאווינג בילדער ביי וועלכע דאס פובליקום וועט זיך פיעל אמוזירען.

פארטוזילאַס, אַנטעריאַ

א גוט בעזוכטער מיטינג האט שטאטגעפינדען זונטאג דעם 29טען אקטאבער 1911 צו ארגאניזירען דא א תלמוד תורה. מר. ג. ענזער איז געווען טשערמאן, אין זיין ערעפנונגס רעדע האט דער טשערמאן געגעבען אן איבערבליק איבער דער תלמוד תורה און האט געמאכט א ווארימען אפיעל צו סופארטען דעם אינסטיטושיאן און עס זאלען זיך אנשליסען אלס מעמבערס די וואס האבען ביז איצט ניט אנטייל גענומען. 72 נייע מעמבערס האבען זיך אנגעשלאסען, די נעמען פון די אינציאטארס מוזען דערמאהנט ווערען און דאס איז פאלגענדע: מר. ווערעטניקאוו, מר. י. י. ווארקער פון סעיאטל, וואשינגטאן; מר. וויסמאן, דער סעק. פון די בני ברית; מר. ג. ענזער און רעווערענד מר. קאטצאוו דער היגער שוחט. די פאלגענדע מיטגליעדער זיינען ערוועהלט געווארען אין דער עקזעקוטיווע און עדיוקיישאן קאמיטע: מר. פערלמאן, א. דאנגע, ע. וויסמאן, וו. שאפער, י. דזשאזעף, מר. א ווערשאף. דער לעצטער פרינסיפאל פון דער תלמוד תורה פון אטאווא איז אפאינטעד געווארען צו קריגען די לאקאלע סענטראל סקוהל פאר דער תלמוד תורה.

י. לעווינטין, סעק.

אַ באַי זוערט געפאָדערט

זיך ווענדען אין אפיס פון

„קענעדער איד".

געדענקט אז איהר האט ביליג און גוט.

י. טשופאק דער דזשולערער האט געמופט אין א נייער סטאר

845 מיין סטריט, געגען דער גרענד אפערא.

א שעהנע, גרויסע אויפגעפיקסטע אפ-טו-דייט סטאר פון אלע בעסטע דיימאנדס און דזשולערי, חתן כלה פרעזענטען, גאלדענע זייגערליך, גאלדענע קייטען און אינגיידזשמענט דיימאנד רינגס און ז. וו. אלעס ווערט גאראנטירט פאר דער פרייז און פאר דער קוואליטי. ווען איהר זייט ניט צופריעדען פון דער וואארע אדער פון דער פרייז, בעקומט איהר אייער געלד צוריק אזוי ווי אין אלע גרויסע סטארס.

I. SHAPACK — 845 Main Street

פיעלע פון אונזערע פאטראנייזער דענקען דאס מיר מופען. אבער דאס איז ניט ריכטיג. מיר מופען ניט!

מיר עפענען בלויז א בראנטש אין דער נארטה ענד.

און צו דער ערעפנונג וועלען מיר אין אונזערע ביידע סטודיאס געבען

גרויסע בארגיינס.

וואטשט נעקסטע וואך אונזער בארגיין אדווערטייזמענט.

CHARACH, BERNSTEIN & COMPANY

PHOTOGRAPHERS.

576 MAIN STREET — PHONE GARRY 4144

מיר האבען געעפענט א בראנטש אין 843 מיין סטריט.

פאר דער בעקוועמליכקייט פון אונזערע נארד ענדער פאטראנייזער און צו פעהיג זיין צו ערפילען די גרויסע פאדערונג פון אונזערע ספעשיל אויסשטאטונג.

אונזער סטאק אין דער נייער סטאר וועט ענטהאלטען אלע רעקארדס אין אמעריקאן, בריטיש, דייטש, אידיש, פרענטש, דעניש, שוועדיש און נארוועגיען.

2 דאלאר קעש און 2 דאלאר מאנאטליך אויסצאהלען.

עס וועט אייך גאר ניט קאסטען צו טרייען די עדיסאן אין אייער היים.

פרעמדע דארפען נור שרייבען זייער נאמען און אדרעס און זיי וועלען באלד קריגען פריי א קאטאלאג.

EDISON PHONOGRAPH STORES

355 Portage Avenue — Babson Bros. — 843 Main Street

AMUSEMENTS.

QUEEN'S THEATRE
SELKIRK AVE.

היינט פרייטאג דעם 17טען נאוועמבער

דער תלמיד חכם

אין 4 אקטען פון ראקאוו.

מארגען שבת דעם 18טען נאוועמבער

טאַטע מאַמעס צרות

אין 4 אקטען פון מאקס געבעל.

נעקסטען מיטוואך, 22טען נאוועמבער
עהרען אבענד פאר קווינס האל

מירעלע אפרת

דראמא אין 4 אקטען פון יעקב גארדין.

פרייטאג דעם 24טען נאוועמבער

חיים אין אַמעריקא

קאם. אין 4 אקטען פון רודאלף מארקס

שבת אבענד דעם 25טען נאוועמבער

דער בויערי טרעמפ

מעלאדראמא אין 4 אקט. פון ר. מארקס

The Walker — CANADAS FINEST THEATRE

פהאן געררי 2520

היינט און מארגען און שבת מאטינע

דהי געמבלערס

פון טשארלז קליין.

די גאנצע נעקסטע וואך מיטוואך און שבת מאטינע

הענרי בולדזשער

אין זיין לעצטע סענסיישאן

דהי פלירטינג פרינצעס

אב. 1,50$—25 ס. מאטינע 1$—25 ס.

WINNIPEG

די היים פון די פראמינענטע ארטיסטען

היינט און מארגען:

שאר עיקערס.

נעקסטע וואך:

„רעפלעס".

אב. 15 ביז 50 סענט.

מאט. מאנ., דינסטאג, דאנ. און שבת בעסטע סיטס 25 סענט.

Empress
PORTAGE AVE. EAST
DIRECTION SULLIVAN & CONSIDINE
WHERE EVERYBODY GOES

פון מאנטאג, 20טען נאוועמבער

מר. און מרס. מארק מוירפי
אין א זעהר שעהנעם פארס.

ליעוו האווקינס
דער ליעבלינג פון אלגעמיינעם פובליק.

מאלווערן טרופע
בעריהמטע קונציגע אקראבאטען.

דריי דיקסאנס
אויסלענדישע גרויסע מוזיקאנטען

פאול סטעפענס
און אויך פראכטפאלע בילדער.

מאטינע טעגליך, 10, 15 און 25 סענט.
2 מאל אב. 10, 20, 25 און 35 סענט,
סיטס בעשטעלט מיין 2030

BIJOU THEATRE.

היינט און אלע טאג ערשטער גאנג
פון פאטא פלעיס

פראגראם ווערט געביטען
מאנטאג מיטוואך און פרייטאג.
שעהנע סאנגס ווערט געגעבען.
א ריכטיגער טהעאטער וועלכער
גיט א ריכטיגע שאו.

ROYAL THEATRE

הויכע קלאס בילדער און נייעסטע סאנגס
פראגראם געביטען 3 מאל א וואך

ELITE THEATRE

קאר. פארטיידזש און סמיטה
(265 הויכע קלאס-בילדער.
פראגראם געביטען 3 מאל א וואך.

דאס ברויזענדע לעבען

ראמאן פון ב. גאלדשטיין.

(29טע פארטזעצונג).

38.

אויף מארגען ווען בערטהא איז אויפגעשטאנען, איז זי געווען בלאס און
...לט קאפ שמערצען. דאך איז זי באלד מיט'ן הוילען העמד צו צום שפיגעל,
...יך פערקאסט און אויפמערקזאם בעקוקט איהר קערפער. זי האט שטייף
...ינגען דאס העמד אום איהר בוינזאמע און אויסגעטאקטע טאליע זאל זיך
...ארויסזעהן. זי האט זיך לאנג אזוי געדרעהט פאר'ן שפיגעל אין אלע זיי-
...ען זיך צוריק אריינגעלעגט אין בעט.

ווען מארקוס איז אהן ערלויבניש צו איהר אריינגעקומען און איהר בע-
... האט זי גאר ניט געענטפערט, נור מיט א שטרענגען בליק איהם אפגע-
...ען און נאכהער האט א שפאטישער שמייכעל זיך בעוויזען אויף איהרע
ליפען.

— ווי איז זיך אייך געשלאפען, העדר מארקוס? — האט זי איהם פלו-
...געהויבען איהר'צען — האט זיך אייך ניט גע'חלום'ט אז נאקעטע מייד-
...טען און רייסען אייך ביי די פאלעס?..

מארקוס האט זי אנגעקוקט מיט גרויסע אויגען און גאר ניט געענטפערט.

— איך האב, דוכט זיך אייך נעכטען געשטערט — האט זי ווידער אנ-
...ען — איך האב אייך איבערגעשלאגען. איהר האט געשריבען. אן עברה.
... וויים וואס פאר א פעריל די ליטעראטור האט דורך מיר פערלארען. אוודאי
... אייך „כאאס"? איך האב זעהר גיט ליעב צו פערויבען אימיצען. טהוט מיר א
...עליגקייט און געהט דערענדיגט דאס וואס איהר האט נעכטען אנגעפאנגען.

מארקוס איז געשטאנען און זי אנגעקוקט ווי א פאטער קוקט אויף זיינס
...ינד ווען עס טהוט א נארישקייט. עס האבען איהם לחלוטין ניט געקימערט
...ע ווערטער. זי האט דאס בעמערקט און אומגעביטען דעם טאן און זאגאר
...ינע פון איהר געזיכט האט זיך געענדערט. זי האט איהם צוגערופען, איהם
...טען ער זאל אויפהויבען דעם פארהאנג.

א סארער, א מרה שחורה'דיגער פריה מארגען האט אריינגעקוקט אין
...ר. די הימלען זיינען פערכמארעט און שווערע וואלקענס ציהען זיך אין דער
...ט און אין דער לענג. די בוימער וואס שטעהען אין דער בולוואר גאס שאק-
... בעדויערענד מיט זייערע נאקעטע קעפ. אלעס ארום איז אין א טרויער
...ענומען.

מארקוס האט אבגעזיפצט שווער, ווי איהם וואלט געריסען דאס הארץ
... דאס לעבען פון דער נאטור וואס ווערט באלד פערוועלקט.

— וואס זיפצטו אזוי שווער, מארקוס? — האט בערטהא איהם ליעבליך
...עג געטהאן און ארויסגעווארפען איהרע נאקעטע הענט אויף דער קאלדרע.
...יך, מארקוס — האט זי איהם אנגעוויזען א פלאץ נעבען זיך אויפ'ן בעט.

ער האט זיך שטום אוועקגעזעצט, האט גענומען איהרע הענט אין זיינע.
...ט זיי באלד ארויסגעריסען.

— א, ווי איהר זייט קאלט! — האט זי קאקעטיש א זאג געטהאן — נאט
...מט אייך אן.

זי האט זיינע הענט ארונטערגענומען אונטערן קאלדרע. ער איז געזעסען
...לע. ווען עס איז איהם שווער געווארען אזוי צו זיצען, האט ער זיך אויפ-
...בען און זיך אנידערגעשטעלט אקעגען איהר.

עפעס א טונקעלער געדאנק האט איהם געשוועבט אין מח און ער האט
...קענט בעגרייפען דעם אנהויב און די ענד. זיינע אויגען זיינען געווען אנ-
...עלט אויף איהר נאקעטען האלדז און אין מח האט אלץ קלעהרער און
...ער זיך צוואויקעלט א מחשבה, א גרויזאמער און שרעקליכער געדאנק.
... איהם א שטראם ווארים בלוט דורכגעלאפען איבער דעם גאנצען קער-
... זיינע אויגען זיינען געווארען העלער און ליכטיגער. דאס הארץ האט זיך
...מאל אבגעשטעלט אויף איין רגע און זיין דופק האט האסטיג געשלאגען.
... געשטאנען און זיך ניט בעוועגט.

זי האט פון איהם די אויגען ניט אראבגעלאזט און וואס אמאל האט זי
...ליך און בגנבה געשלעפט מיט די פיס ניעדעריגער די קאלדרע. איהרע
... קיילעכדיגע און זאפטיגע אקסעל זיינען געבליבען ניט פערדעקט.

ער איז ווידער געשטאנען און דער ניי ערשיענענער געדאנק איז פאר
... וואס אמאל געווארען קלאהרער, שארפער און בולט'ער. און דער געדאנק
...וואקסען וואס אמאל, האט ארומגענומען זיין גאנצעס וועזען און איהם
... צען פערשלונגען.

ער האט קיין זאך מעהר ניט געזעהען. אלעס איז פון זיינע אויגען פער-
...דען געווארען און ווי א רויך פון ווינד פערטריבען און צורינען געבליבען.
... און עס האט איהם געצויגען עפעס, עס האט איהם געמאניעט און גענאגט
... ער האט זיך אבגעריסען פון ארט און ראפטאם זיך איבערגעבויגען אי-
...ערטהא'ס אקסלען.

זי האט זיך ניט געוועהרט, איז ווי פריהער געלעגען גלייכגילטיג און גע-
... נור אין איהרע אויגען האט זיך בעוויזען א פייעריל. א פייעריל פון א
... ווען ער זעהט זיין קרבן פאר זיך און איז זיכער באלד אויך זיין בלוט צו
...אום דערמיט צו קיהלען זיך פאר זיין בעליידיגטען כבוד, פאר זיין צו-
...נער עהרע.

איהרע נעכטיגע געפיהלען האבען זי אבגעלאזען. זי האט זיי בעהערשט.
... ערשטען מאמענט אן וואס זי האט איהם אנגעטראפען אין דער בול-
...ס, האט זי איהרע געפיהלען געוואלט אונטערדריקען. וואס הייסט גאר
... דער זלמן'קעס? — האט זי זיך אליין געפרעגט און זיך פארווירפע גע-
... מאן פון א פרוי מיט קינדער, א מאן וואס איז עלטער פון איהר מיט
... צעהן יאהר אדער מעהר. ווי קומט ער צו איהר? און ביי יעדער מאל
... איז געווען אונטער דער משא פון איהרע געפיהלען, האט זי איהם בע-
... און געמאכט קליין און ניכטסווירדיג. זי פלעגט פון איהם חוזק מאכען,
... זיינע ערצעהלונגען געקריטיקירט, האט אבגעלאכט פון זיין ארט לעבען
...העהן אין איהם נור חסרונות און פעהלערן.

אבער זי האט בלויז זיך אליין גענארט. נאך אלע חסרונות האט זי איהם
...ס אמאל ליעבער בעקומען. זי האט זיך געראנגעלט און געראנגעלט מיט
...עפיהלען, אבער זיי זיינען געווען מעכטיג און פעלזען שטארק.

... האט זיי ניט געקענט בעקעמפפען. עס זיינען ביסלעכווייז פערשוואונ-
... חסרונות און זי האט אימער געזעהען פאר די אויגען דעם שעהנעם,
...טען און טאלאנטפאלען יונגענמאן מיט די שעהנע לאקען, מיט די
...עטע קליידער און מיט די צוויי שווארצע, ברענענדע אויגען, אין וועלכע
... זיך געזעהען א ים פון לעבען און לעבענסלוסט.

... האט מיט וויצען און מיט גוטמוטהיגען אבשפעטען פון זיין שוואכ-
...ען זיין פרוי געווירקט און בעאיינפלוסט איהם ער זאל הייקען אדער אינ-
...ט'ן אדער זי אבשיקען צו איהרע עלטערן און באלד האט זי זיך אריינ-
... צו איהם אין הויז. זי איז געווען זיכער, אז ער וועט זיך אין איהר איינ-
... מיט'ן גאנצען פייער פון זיין נשמה. און עס וואלט פיליכט אזוי געווען

אויך. אבער מארקוס האט, פון דעם ערשטען מאל בעגעגענען זיך מיט איהר, זיך
געפיהלט אפטמאל בעליידיגט פון איהרע שטעך ווערטליך. ער האט אימער
געזעהן ווי זי זוכט איהם וועה צו טהאן און צו ערנידעריגען, און עס איז איהם
קיינמאל ניט אויפגעקומען אויף'ן געדאנק, אז זי איז צו איהם ניט גלייכגילטיג.
נאכהער ווען ער האט זיך דערוואוסט פון איהר אז זי האט איהר נאנצען גלויבען
אין דער בעוועגונג פערלארען, אז ביי איהר איז עס איינפאך א פרנסה, אז זי איז
געקומען אהער, אט ווי מען קומט אויף אננעהמען א שטעלע, האט ער אנגע-
הויבען גאר מורא צו האבען פאר איהר. ער האט דערפיהלט אז ער האט דא
פאר זיך אן אויסערגעוועהנליכען מענשען, א הויכען טיפ נור א פערדארבענעם.
אפטמאל איז זי פאר איהם ערשיענען אלס א רעטעניש, א מאדנער ספינקס
וועלכען ער קען ניט בעגרייפען.

(פארטזעצונג פאלגט).

וויל איהר קויפען א
מאנומענט
אדער א טאוועל שטיין איז
יעצט די צייט.

אונזער סטאק איז גרויס און
איבערפילט. וועגן פרייז קומט
צו אונז איידער איהר געהט
ערגעץ אנדערש. פאר דער אר-
בייט און אויפצושטעלען די
מצבה גאראנטירט

A. L. MACINTYRE
231 Notre Dame Ave. Phone Garry 1988

סטים שיפ טיקעטס
און אויסלענדישע אויספייטונגען.
מאקס האפמאן, אגענט.
805 מיין סט. פהאן סט.-דזשאן 273

וואטשעס און דזשולערי.
וויניפעגער אידען! וואלט איהר געוואלט זעהן
אייער פעלער וואס איהר מאכט אימער ביי זאגען אז
איהר ווערט גענארט פון א אידען ווען איהר קויפט
שטוואס? קומט צו
ס. ווייגער אין 703 מיין סטריט
ווען ניט צופריעדען, גיב איך צוריק דאס געלד.

קליידער. מאכען מענשען!
ווען איהר ווילט מאכען אייערע מלבושים, זיי
זאלען פאסען און פיטען גוט, דאן מאכט אייערע
קליידער ביי אייער אלט בעקאנטען
L. BOOKE
262 עלים אווע. פהאן מיין 7926

גוטע און
שעהנע
שיך צו
מעסיגע
פרייזען
קריגט איהר ביי
ל. ספיזאק
577
Selkirk Ave.

די אנגלא-קענעדיען ריעל עסטייט
קאמפאני
קויפט און פערקויפט אלער האנד
פראפערטי, ניט לאנס און קאלעקט
רענט. לאזט אונז וויסען וואס איהר
ברויכט, עס וועט אייך גאר נישט
קאסטען, מיר וועלען אייך געבען דיא
ארענטליכסטע בעהאנדלונג.
י. ליפשיטץ, מענעדזשער
803 Main St. 803 מיין סטריט
אין דראג סטאר

סיטנער בראס. און ראזען
פערקויפען די בעסטע פלייש 8 סענט
א פונט. צופריעדענהייט גאראנטירט.
קומט און איבערצייגט אייך. (126
ד. ראזען בוטשער 273 דזשארוויס

זייט
אונאבהענגיג מענער!
לערנט די בארבער טרייד. בלויז 2 מאנאט די
לעהרע. געזיכערט מיט א שטעל פון 14 ביז
20 דאל. וועכענטליך. מיר האבען הונדערטע
לאקיישאנס וואו איהר קענט מאכען א ביזנעס
פאר זיך. א גרויסע פאדערונג פיר
בארבערס. טעלעפאנירט אדער שרייבט נאך
א קאטאלאג צו
126
MOLER BARBER COLLEGE
פאסיפיק עוו. און קינג סט. וויניפעג

מארטגיידזשעס און אגרימענטס
געקויפט
געלד צו לייען
גרויסע מציאה אין צוויי דאבעל הייזער,
צוויי קאטעדזשעס און איין סטאר און
הויז אלעס אין דער נארטה-ענד. 44
BETTES CO.
413 MAIN STREET PHONE MAIN 2090

דער פייפערהענגער
פ. באראניסקי
האט געמופט פון 721 מאניטאבא
אין 105 ענדריוס סטריט
איך נעהם אן פייפערהענגינג, ווי
אויך ביכער צום איינבינדען. איך
גאראנטיר די בעסטע ארבייט צו
די בילינגסטע פרייזען.

וואס טוינ אייך א דאקטאר?
איהר דארפט א שוסטער, ווייל אייערע שיך זיינען
אלט און קראנק. איך קאן זיי מאכען געזונד און ניי,
איך מאך פון אלט ניי, פון קרום גלייך. אלע סארטען
מענער, פרויען און קינדער שיך. אלעס וואס קומט
אריין אין מיינע הענד גיעהט ארויס א לייט.
R. MILKER 825 Main St.

וואטשט דיעזען פלאץ!
ALFRED JACKSON
Suite 3, 522 Main Street
523] Phone Garry 3076

OCCIDENTAL HOTEL
ד. און נ. ריפשטיין, פראפס.
קארנער מיין סטריט און לאגאן עוועניו
איינציגער אידישער האטעל אין וויניפעג
ערשטע קלאסע רומס, אפ-טו-דייט מאהלצייטען.

די וויניפעג וויין קאמפאני
די בעסטע ליקער סטאר אין שטאדט,
וואו איהר קריגט וויין, ביער און שנאפס
צו די מעסיגסטע פרייזען.
קארנער מיין סטריט און העגרי עוועניו
פהאן מיין 40 י. פינקעלמאן, פראפ.

בעקאנטמאכונג.
אין מיין סטאר קריגט איהר די בעסטע
געטרענקע צו די מעסיגסטע פרייזען.
DOMINION LIQUOR HOUSE
א. לעכטציער, פראפ.
613 מיין סטריט פהאן מיין 2170

א גוט גלעזיל משקה וואס זאל צו-
געהען אין יעדען אבר קריגט איהר ביי
ריפשטיין און קאמפאני
706 Main St. Phone Garry 4296

דרייוור'ס
ריידוואוד
לאגער
די בעסטע אין מארקעט
געמאכט ביי די בעוואוסטע
Golden Key Brand Aerated
Waters Alea and Stout
Winnipeg, Man.

האלסייל גראסערי
ווידמאן בראס.
246—244 דזשארוויס עוועניו.
די ערשטע און איינציגע אידישע
האלסייל גראסערי אין וועסטערן קענע-
דא. אלערליי היימישע און אימפארטיר-
טע סחורה. ארדערס אטענדעט ביי מייל
אדער ביי פהאן סט.-דזשאן 660 — 661

ווען איהר ווילט סיינס אין פערשיע-
דענע שפראכען, פיינטינג און דעקא-
רייטינג, פערגעסט ניט אייער אלט
בעקאנטען
L. SEGAL
190 Sutherland Avenue

SYNOPSIS OF CANADIAN NORTH-WEST LAND REGULATIONS.

Any person who is the sole head of a family or any male over 18 years old, may homestead a quarter section of available Dominion lands in Manitoba, Saskatchewan or Alberta. The applicant must appear in person at the Dominion lands agency or sub-agency for the district. Entry by proxy may be made at any agency under certain conditions, by father, mother, son, daughter, brother or sister of intending homesteader.

Duties—Six months residence upon and cultivation of the land in each of three years. A homesteader may live within nine miles of his homestead on a farm of at least 80 acres, solely owned and occupied by him or his father, mother, son, daughter, brother or sister.

In certain districts, a homesteader in good standing may pre-empt a quarter section alongside his homestead. Price $3 per acre. Duties—Must reside six months in each of six years from date of homestead entry, including the time required to earn homestead patent, and cultivate fifty acres extra.

A homesteador who has exhausted his homestead right and cannot obtain a pre-emption, may take a purchased homestead in certain districts. Price $3 per acre. Duties—Must reside six months in each of three years, cultivate 50 acres and erect a house worth $300.

Coal—Coal mining rights may be leased for a period of 21 years, renewable at an annual rental of $1 per acre; not more than 2,500 acres shall be leased to one individual or company. A royalty at the rate of five cents per ton shall be collected on all merchantable coal mined.

W. W. CORY.
Deputy Minister of the Interior.

N.B.—Unauthorized publication of this advertisement will not be paid for.

Dr. G. KALICHMAN
אידישער דאקטאר דיפלאמירט אין רוסלאנד, דייטש-
לאנד און קענעדא. ספעציאליסט אין הויט און
געשלעכטס קראנקהייטען, אקושאר און אויך קינדער
קראנקהייטען. אפיס שטונדען: 9—11, 1—4, 6—9
453 Selkirk Ave. Phone St.-John 1772

DR. OTTO
פערלייכטערט יעדע קראנקהייט אהן
מעדיצינס אדער אפערייטשאנס. שרייבט
פיר פאמפלעטס.
344½ פארטיידזש עוו. פהאן מ. 7361
133 בעראטהונג פריי

DR. C. S. SMYTH OF CHIROPODY
גיט מאמענטאלע הילף פאר הינער אויגען, בארא-
דיוויקעס און אלערליי פיס קראנקהייטען. אפיס שטונ-
דען: פון 9 אוהר פריה ביז 6 אוהר אבענד טעגליך,
שבת פון 9 אוהר פריה ביז 8 אוהר אב. (132
Suite 2, Stobart Block 290 Portage Avenue
Phone Main 1738

רעוו. שאול שאר
חזן, שוחט, מוהל ומסדר
קדושין
לאנג יעהריגע פראקטיק שפיעלט א
גרויסע ראלע איבעראל, ווער
שמועסט ביי א מוהל.
ווען איהר ווילט א מוהל מיט
איבער 22 יאהר פראקטיק דאן
פהאנט אב צו
Rev. S. SCHORR
PHONE ST.-JOHN 593 19 GUNN BLK. JARVIS AVE.

D. ABRAMOVICH
ארכיטעקטאר
און סופעראינטענדענט
505 מעקינטייער בלאק פהאן מ. 1978

Meyerowitz & Cohen Bros.
די איינציגע אידישע דזשענעראל קאנ-
טראקטארס און בילדערס אין נארד ענד
683 אלפרעד עוו. פהאן סט.-דזשאן 612

E. G. SHERWOOD
ארכיטעקט
3 קאמענוועלטה בלאק
522 מיין סט. פהאן גערי 3076

פאר פיינע לאונדרי ארבייט טעלעפא-
נירט גערי 400 אדער 401 צו דער
Rumford Sanitary Laundry, Ltd.
קאר. האם און וועלינגטאן סט.

The Modern Laundry & Dye Works Co., Ltd.
עקספערט וואשערס, קלינערס פארבערס
309-315 הארגרייוו סט.
לאנדרי פהאנס מיין 2300 און 2301
קלינינג און פארבער פהאן מיין 1457

The Empress Laundry Co.
ווילט איהר זיין פאלקאם צופרידענ-
געשטעלט? טעלעפאנירט און מיר שי-
קען גלייך נאך אייער באנדעל, ערשטע
קלאסע מאשינערי.
74-76 אייקינס פהאן סט.-דזשאן 300

Clean Towel Supply Company
א מאדערן טאוועל סערוויס
פאר ביזנעס לייט. (42
160 פרינצעס פהאן גערי 882

JOS. COHEN BAGAGE TRANSFER
51 טשארלס סט.
גאראנטירט די בעסטע בעהאנדלונג אין
מאווינג דזשאבס און באגאזש טראנס-
פערן. גיט אונז א טרייעל. [526

The McKinley Transfer Co.
קאר. קינג און רופערט
אפיס פהאן גערי 2560 און גערי 2508
פיאנא מאווינג ספעשיל.
מעביל און באגאזש טראנספערס. (525

א. סילבער
בלעכער, מאכט אלערליי פארניסיס
רופינגס, סילינגס א. ד. ג.
72 דערבי סט. פהאן סט.-דזשאן 775

PROFFESSIONAL COLUMN

ס. הארט גרין
פון
CHAPMAN & GREEN
אדוואקאטען און נאטאריוס
אין 1010 מעק'ארטהור בילדינג
קאר. מיין און פארטיידזש עוו.
Phone Main 7370

R. A. W. Magnussen, M. A.
רעכטספערטיידיגער, אדוואקאט א.ז.וו.
925 מיין סטריט וויניפעג
אפען פון 1-2 און 5-6 אוהר נ.מ. אדער
אויף בעשטעלונגען צו יעדער צייט.

H. G. ROSE & CO.

בענקערס. שיפסקארטען און געלד שיקען אין אלע
טהיילען פון דער וועלט. שיפסקארטען אויף אויסצו-
צאהלען פאר די יעניגע וועלכע קענען ניט צאהלען
קיין קעש. ריעל עסטייט, נאטארי פובליק, אינשורנס
873 מיין סט. פהאן סט.-דזשאן 2030

T. S. EWERT
בעריסטער און סאליסיטאר.
רעדט אלע אויסלענדישע שפראכען. נעהמט אויף
קליענטען ביי זיך אין אפיס פון 8.30 מארגענס ביז
9 אוהר אבענד. (523
873 מיין סט. פהאן סט.-דזשאן 2030

דר. א. בערקאוויטש
נעהמט אויף קראנקע ביי זיך צו הויז
פון 1 ביז 3 אוהר נאכמיטאג און
פון 6 ביז 8 אוהר אבענד
Dr. A. BERCOVICH
360 Selkirk Ave. Phone St.-John 1652

Dr. C. W. GREEN
מעדיצין און כירורגיע.
ספעצ.: קינדער און פרויען קראנקהייט.
אפיס: 309 ענדערסאן בילדינג פהאן מיין 7886
רעזידענס: 757 מעקמיליאן עוו. פט.-רודוש 679

Dr. G. P. BERMAN
אויגען, נאז און האלדז קראנק.
222 SOMERSET BLOCK
אפיס שטונדען: 1—4 טעגליך. 7—8 מאנטאג, מיט-
וואך און פרייטאג. הויז שטונדען [פרומפ בלאק]
4—6 טעגליך. 7—8 דינסטאג, דאנערשטאג און שבת
[134 ברילען געפאסט.

Drs. Rombough & McGillvray
וועטענארנע דאקטוירים, ספעציאליס-
טען אויף היילען קראנקע בהמות, פערד
קינג און דזשיימס פהאן גערי 2132
אפיס שטונדען פון 1—4 [266

מארטין סמיט
דענטיסט.
פעיר בעירן בלאק
קאר. מיין און סעלקירק עוו.
ספעציאליסט אין גאלד פילינג,
קראון און ברידזש ארבייט, ציהן
ארויסנעמען אהן שמערצען,
אייערע יאסלעס ווערען ניט גע-
שוואלען און איהר לידעט ניט
קיינע וועהטאגען.
MARTYN F. SMITH
Cor. Main and Selkirk
Phone St.-John 1615 Res. M. 6462
אפען אבענד פון 7 ביז 9.

THE CANADIAN ISRAELITE
DER CANADER YID.
The only Jewish Weekly in the Dominion of Canada.
B. GOLDSTEIN, Editor.
Canadian Israelite Publishing Company.
823 Main Street Phone St.-John 1454 Winnipeg, Man.
Subcription: 1 Year $1.00, 6 Months 60c.
וויניפעג, פרייטאג כ"ו חשון, תרע"ב.

וויעדער וועגען אידישען טהעאטער.

אין וויניפעג, ווי אין יעדע גרעסערע שטאדט, איז דאס אידישע פובליקום צופהיילט מיט זיינע מיינונגען בנוגע אידישעס טהעאטער און אידישע דראמא.

דער אמת איז אז אין אלע הינזיכטען צוגעהט מען זיך מיט די מיינונגען ניט דוקא אידען, נור די גאנצע מענשהייט איז פערשיעדען מיט די מיינונגען, געשמאק און אויסוואהל איינער פון דעם צווייטען. די צרה איז נור וואס ביי די אומות העולם איז מען שוין מעהר אדער וועניגער צום שכל געקומען צו דענקען אז דאס פערשיעדענארטיגקייט פרענגט די גרעסטע נוצען און פיהרט צום אלגעמיין מענשליכען פראגרעס און ווען איינינע בעקאנטע צוגעהען זיך מיט זייערע מיינונגען, זיינען פערשיעדען מיט זייערע אנשויאונגען, געשמאקען א. ד. ג., שאדעט דאס זיי פונדעסטוועגען ניט צו זיין בעפריינדעט און ארבייטען צוזאמען פיי אזעלכעס וואו זיי אייניגען זיך יא, וועהרענד ביי אונז — און מעתר זעהען מיר עס אין וויניפעג — קען מען קיינעם ניט מוחל זיין אויב ער פערשטעהט אנדערש, אויב ער איז ביי דער אדער יענער אנגעלעגענהייט אנדערש מיט זיין מיינונג. און ווען ער קומט זיך שוין יא, ביי אן אנדער ענין, צוזאמען און וויל לייסטען זיין ארבייט אדער ער בעט אנדערע צו לייסטען איהם אין אן אונטערנעהמונג וואס איז אלעמען נאהענט — שטעהט מען פון ווייטענס.

וועגען דעם אבער וועלען מיר אן אנדערש מאל רעדען. יעצט — וועגען דאס טהעאטער פובליקום: עס זיינען פאראן פיעלע טהעאטער געהער וואס זייער געשמאק האט זיך ענטוויקעלט אין די ענגלישע טהעאטערע. זיי האבען דארטען פיינעוואהנט די בעסטע דראמען, געשפיעלט פון די בעריהמטעסטע שוישפיעלער. זיי קומען אמאל אויך אין אידישען טהעאטער און ווילען דאס זעלבע פאדערונגען ווי די וואקער טהעאטער. זיי ווילען אז א קינד אין וויקעלעך מעסטען מיט איין און דער זעלבער מאס. זיי שטעלען דעם קווינס טהעאטער די זאל אזוי לויפען געשווינד ווי א גרויסער און געשיקטער בחור. אנדערש בלייבען זיי אפהענגדיג און ענטוישט און זיי וואכען דערפון.

די צווייטע — האפען אויסער אין מואווינג פיקטשורס קיין גוי'איש טהעאטער ניט אנגעזעהען. ווען זיי ווערען אמאל פערפלאנדזשעט אין די ‚עמפרעס' גלויבען זיי באמונה שלמה אז דאס איז גוי'איש טהעאטער. זייער געשמאק איז איבערפלעכליך, זייער מבינות פלאך. פון א גוט שטיק קענען זיי זיך ניט אמוזירען און צו לענען קאפ אויף צו פערשטעהן א געדאנק ווילען זיי ניט און ווייסען אפשר ניט צי עס פאדערט זיך. אויך דיעזע שטעלען פאדערונגען דעם אידישען טהעאטער. זיי קומען זעהן ‚קונצען', טענץ און געזאנג און ווען מען ווייזט זיי פלוצים א שטיק לעבענס בילד, ווען מען פלאנטערט פאר זיי אויס א שווערע לעבענס פראגע, ווען מען ווייזט זיי לעבעדיגע מענשען מיט נאטירליכע פאסיאנען — בלייבען זיי ענטוישט און אונצופריעדען.

אין א נויארק למשל וואו עס זיינען פאראן די זעלבע צוויי עקסטרימיטעטען, האבען זיי אבער דארטען בעזאנדערע טהעאטערע. די ערשטע וועלען למשל זעלטען געהן אין פיפלס טהעאטער וואו מען פיהרט אויף בילינע שטיקער, און די צווייטע וועלען זעלטען קומען אין ליפצין טהעאטער וואו מען שפיעלט מעהרסטענטהיילס בעסערע זאכען. דא אבער, אין וויניפעג, וואו מיר פערמאגען בלויז איין טהעאטער, איז טאקע צרות. די אקטיארען ווילען יוצא זיין פארביידען און טאנצען דערום פון דער ‚יתומה' ביז ‚בן הדור', פון ‚די אמת'ע קראפט' ביז ‚די גאלדענע חתונה'. אט האבען זיי געזעהען ווי ‚די יתומה' האט געבראכט א פול הויז, געהען זיי אויפפיהרען גארדין'ס בעסערע זאכען, ווי ‚די אמת'ע קראפט' און אט האט דאס מענעדזשמענט איינגעלאדען דער מאדאם שעהנגאלד צו אויפטרעטען אין ‚מירעלע אפרת'. און א סברא אז שעהנגאלד זאל צו זיין עהרען אבענד שפיעלען אזא קונסט שטיק ווי ‚דער לעבעדיגער מת' פון טאלסטוי.

ווען די ערשטע, פיי וועמען דער געשמאק איז מעהר אדער וועניגער אויסגעפיינערט, זאלען ניט זיין אזוי עקסטרים, וואלטען זיי בעדארפט אונטערשטיצען דאס טהעאטער, ניט קוקענדיג דערויף וואס אויך גארדין'ס פיעסאן שטעלען זיי ניט אין גאנצען צופריעדען. זיי דארפען געדענקען אז דאס אידישע טהעאטער אין אלגעמיין, ווער שמועסט דא אין וויניפעג, איז צו יונג מען זאל קענען דערצו שטעלען די זעלבע פאדערונג ווי צו אן אייראפעאיש טהעאטער און ווען א דראמא ווערט ניט דורכגעפיהרט מיט דעם גאנצען שיק ווי עס דארף דורכגעפיהרט ווערען איז אין דעם שולדיג אונזער ארימקייט. דען מיר מעגען זיין זיכער דאס ביי בעסערע אומשטענדען וואלט דאס מענעדזשמענט ערוואריבען מעהר און שעהנערע סצענערי, וואלט איינגעפיקסט מעהר בעקוועמליכקייטען און אזוי צופיסלעך וואלט מען ביכולת געוועז אויפצופיהרען בעסערע זאכען ווי נעהעריג. און די צווייטע ווידער, וועלכע פאדערען פון טהעאטער בלויז אמיוזמענט, וואלטען זיך מיט דער צייט צוגעוואהנט אויך צו בעסערע זאכען, זיי וואלטען ענטוויקעלט ביסלעכווייז זעהר געשמאק און מיר וואלטען דאן געהאט א טהעאטער פובליקום פאר וועמען די אקטיארען וואלטען בעדארפט פארשטעלען לעבעדיגע בילדער און ניט קיין פאיאצישע שטיק.

ווי איהר זעהט אלזא ליעגט דער חוב צו ערציהען א טהעאטער פובליקום מיט א בעסערען געשמאק אויף די מעהר ענטוויקעלטע און זיי האבען ביד דאס צו טהאן יעצט מיט זייער בעזוכען מעהר די בעסערע פארשטעלונגען וואס מען געהט דא דורכפיהרען אצינד.

פינף יאהר.

פון י. סקלאווער.

פאר די אידען אין קענעדא איז די שנעלע עקאנאמישע ענטוויקלונג פון דער וועסט פיז היינטיגען טאג געבליבען א פערשלאסענער בוך. עס איז אפער זעהר וויכטיג אז מיר זאלען דערמיט בעקאנט זיין ערשטענס אלס א טהייל פון דער בעפעלקערונג און צווייטענס וואלט דאס גרויסע נוצען געבראכט אונזערע פריינד און קרובים וועלכע האלטען אין אויסוואנדערען אהער. וויכטיג איז דאס אויך פאר די יענינע וועלכע זיינען פעסימיסטען און בעצוג די אויפבויאונג פון א אידישען עקאנאמישען און פאליטישען צענטער, וויל — זאגען זיי — עס דארף נעהמען הונדערטע יאהרען צו ענטוויקלען אזא לאנד ווי למשל ארץ ישראל, און פיז וואנען מיר וועלען קענען האבען אן איינענעם פאליטישען, קולטורעלען און עקאנאמישען צענטער וועלען מיר שוין לעבען אין אזוינע אומשטענדען אז מיר וועלען זיך ניט נויטיגען אין א לאנד.

ווען מיר זיינען אבער בעקאנט מיט דער ענטוויקלונג פון וועסטערן קענעדא, ווייסען מיר אז די סאציאלע פראבלעמען וועלען ניט גיך געלייזט ווערען; צווייטענס איז ביי יעצטיגע הויכע טעכנישע ערפונדונגען מעגליך צו ענטוויקלען א לאנד אין 10 יאהר צייט, פונקט ווי אמאל אין הונדערט יאהר.

אמת איז אפילו דאס דעם הויפט פראגרעס איז צו פערדאנקען דעם קאפיטאל און ארבייט וואס שטראמט אהער מאסענווייז פון ענגלאנד דערפאר וואס קענעדא בכלל איז דאך א טהייל פון דער ענגלישער מלוכה.

מיר וועלען דא ניט ריידען וועגען דעם פאליטישען און קולטורעלען עקאנאמישען לעבען פון קענעדא זייט א ווייסער האט בעטראטען איהר באדען.

מיר וועלען נור בעריהרען די עקאנאמישע ענטוויקלונג פון פינף יאהר, פון 1900 ביז 1905.

אין 1900 האט זיך אין קענעדא געפינען 138 אינדוסטריען וועלכע האבען פראדוצירט יעדע פון א האלבען פיז א מיליאן דאלאר א יאהר. צוזאמען האבען זיי פראדוצירט וואארע פאר 91.552.655 דאל. דורכשניטליך האט יעדע פעקטארי געהאט 663,425 דאלאר איינקאם. אינדוסטריען וואס האבען פראדוצירט העכער א מיליאן דאלאר א יאהר האבען זיך געפונען 81, וועלכע האבען צוזאמען בעטראפען 177.273.913 דאל. דורכשניטליך האט יעדע פעקטארי געהאט איינקאם $2.188.567. די גרעסטע טהייל פראדוקטען זיינען געוועזען ווייץ, קארען, האפער, גערשטען א. ז. וו. און בהמות. אין יאהר 1905 האט שוין קענעדא געגעבען א ריעזיגען שפאן. אין דיזען יאהר (1905) האט קענעדא פראדוצירט וואארע און פראדוקטען פאר אן ערך פון 715.035.965 דאלאר און געגענזאץ צו 1900טען יאהר וואס האט בעטראפען 481.053.375. אין איינע פינף יאהר האט קענעדא ארויסגעגעבען פראדוקטען מיט מעהר ווי 233.082.590 דאלאר. ד. ה. מיט 50 פראצענט פערגרעסערט. קאפיטאל איז אריינגעלעגט געווארען פאר די פינף יאהר 397 מיליאן דאלאר. ארבייטער אין יאהר 1900 זיינען געוועזען 344,034 און האבען געקראגען אויסגעצאהלט וויידזשעס 113.249.350 דאלאר א יאהר. וועהרענד אין יאהר 1905 האבען זיך שוין אין קענעדא געפינען 391,487 ארבייטער וואס האבען געקראגען אויסגעצאהלט אין וויידזשעס 164.394.490 דאלאר.

פון דיעזע ציפערען זעהען מיר אז ווען ארבייטער האבען זיך פערמעהרט מעהר ניט ווי 12 פראצענט האבען זיך די וויידזשעס פערגרעסערט אין 45 פראצענט. דורכשניטליך איז די אויסארבייטונג פון דעם ארבייטער ווערטה געווען אין 1900טען יאהר 1.398 דאלאר, אין 1905טען יאהר 1.832 דאלאר. דאס צייגט אונז אז צוזאמען מיט דעם וואקסען פון ארבייטערס וויידזשעס איז אויך געשטיגען אין פרייז דער פראדוקט אויף 31 פראצענט.

די זעלבע שנעלע ענטוויקלונג געפינען מיר אויך אין ריעל עסטייט. מיר וועלען געבען נאר א קליינע טאבעלע פאר איין מאנאט פון צוויי פערשידענע יאהרען: אין 1910, מאנאט סעפטעמבער, האט די רעגיערונג ארויסגעגעבען פערמיטס פאר בילדינגס אין בעטרעף פון 5.395.298 דאל. און היינטיגס יאהר דעמזעלבען מאנאט האט די רעגיערונג ארויסגעגעבען פערמיטס אויף בויען הייזער פאר דער כומע פון 7 מיליאן 743,541 דאלאר, דאס הייסט מעהר מיט קארגע צוויי און א האלבען מיליאן דאלאר.

דיעזע שנעלע ענטוויקלונג געהט אן מעהרסטענטהיילס אין דער וועסט וואו וויסטע פרייריעס זיינען פערוואנדעלט געווארען אין עטליכע יאהר צייט אין בליהענדע פעלדער, קליינע דערפער — אין גרויסע שטעדט.

און פערגעסט ניט אז עס איז נאך פאראן גענוג פלאץ פאר טויזענדע און טויזענדע אימיגראנטען, אידען וועלכע שטיקען זיך אין די גהעטאס פון מאנטרעאל, טאראנטא, באסטאן, שיקאגא, נויארק און אנדערע גרויסע צענטרעס, וואלטען דא לייכט געקראגען וואו א לעבען צו מאכען. דא, אין וועסטערן קענעדא ליעגען בעהאלטען גענוג אוצרות וואס ווארטען אויף מענשליכע הענט און מח. אבער אום צו ציהען אהער אין דער וועסט איז נאך ניט גענוג אז זיי וועלען זיין עקאנאמיש בעזארגט. זיי ווילען פיהרען א אידישען גייסטיגען לעבען, אידען וועלען זיך ניט בעזעצען אין א געגענד וואו זיי קענען ניט פיהרען א גייסטיגען לעבען, מעג דאס זיין די בעסטע געגענד. מיר מוזען דערום זעהן צו שאפען די נויטיגע מיטלען אז מיר זאלען קענען אבווענדען די אידישע אימיגראנטען אהער צו אין דער וועסט וואו מען נויטיגט זיך אין זיי און אן וועלכען ארט אויך זיי נויטיגען זיך.

פונקען.

מיט פרעמדע ליכט קען מען קוים שיינען, אבער ניט ווארעמען.

. . .

וואס איין פונק קען שאדען טהאן, קענען עס ניט טויזענדער טרעהרען אומקעהרען.

. . .

די ערד ווערט טרוקען פון ליכטיגקייט, דער מענש — פון פינסטערקייט.

. . .

‚איזהו עשיר השמח בחלקו' — זאגען אונזערע חכמים. דערום איז א נאר גליקליך, ווייל ער איז צופריעדען מיט זיינע נארישקייטען

. . .

דעם בעסטען בייפאל פון אלע קלוגסטע, האט די שעהנסטע...

שטערע.

(געדאנקען און איינדריקע).

פון א. מ. מאנדעלבוים.

מ'רעדט וועגען אידישען קולטורעלען לעבען, וועגען פאלקס אינסטיטוציאנען, וועגען ערציהונגס אנשטאלטען אין אונזער אידיש וועלטיל און מ'פערגעסט אז יעדער שפאן צו שהנעס און ערהאבענעס, יעדער שטראהל פון ליכט ווערט בעוואכט פון שטערער, פון הדיוטים גמורים און ניעדריגע פרואים.

מיר שטעהט פאר די אויגען דער היימישער בעל מחלוקת, יענער גראבער, מנושם'דיגער עם הארץ און רכילות טרייבער וואס דרעהט און פערדרעהט, קריכט אריין מיט ברודיגע נעגעל דעם צווייטען אין דער נשמה אריין אוןווארפט מיט שמוץ רעכטס און לינקס...

און בעטראכט דעם זעלבען ברודיגען נפש דא, אונטער די ברייטע, פרייע הימלען, אין דער פרייער סביבה: דא האט ער אומגעביטען זיינע בגדים, האט ‚ארומגעטרימט' זיין באַרד, אבער זיין נשמה איז פערבליבען די זעלבע שמוציגע און קויטיגע ווי אין דעם היימישען בלאטיגען געסעל... מען געהט רעפארמירען אינסטיטוציאנען, מען ווישט ארונטער דעם אלטען, לאנגדורות'דיגען שימעל, מ'עפענט פאנאנדער די פענסטער, מ'לאזט אריין מעהר לופט, מעהר ליכט, קומען צונעהען פינסטערע כחות, גייסטיגע קאליקעס און שטערען, לעגען שטיינער אויפ'ן וועג און זינגען דעם אלטען שווארצמאה'דיגען פזמון:

‚שקאלעס ניע זשעלאיעס!'.

איך בעטראכט אויך דעם היעגען ‚לעסאן געבער', דעם גייסטיגען פארשטעהער פון אידישען לעבען און פרעג זיך: אט דיעזער קנאי איז עס דער פאקטאר פון דעם אידיש מערב קענעדישען לעבען, דער ‚ליכט פערשפרייטער' פון דער אמעריקאנער אידישער נאס? אט דאס ‚פערזעהעניש' אין וועמען עס לעבט נאך יענער קאנטאניסטען גייסט, יענער חיה'שער דורשט נאך שמיץ און קלעפ, איז עס דער פאחנען טרעגער פון דעם אידיש קענעדישען ערציהער? ער איז עס דער מרביץ תורה, דער ‚סופלייער' פון אידישקייט; ער איז עס דער מאנופעקטשורער פון פר מצוה ‚ספיעטשעס', און הפטורה ‚זאנגער' און אלע אנדערע חכמות.

יעדעס מאל ווען איך בעטראכט דעם אידישען לעהרער און זיין ראל אין קולטורעלען לעבען — שוועבט פאר מיר ארויס קלעהרער און בולט'ער די נשמה פון אידישען פאלקס לעהרער. יענער פערטרעטער פון אידישען איך וועלכער בעטראכט זיך אלס גליעד פון אידישען פאלקס גוף. אט דיעזער ‚דזשאב האלדער' קוקט עס אויף זיין שטעל ווי אויף א מעלקעדיגע בהמה. אין דעם היעגען סקוהל באי זעהט ער יענעם אבגעריסענעם ליטווישען חדר און ישיבה איינגעל, דעם ‚טעג עסער' וואס שרייט ‚צדק לפניו יהלך' ביי א רייכע לויה און מיט וועלכען מ'דארף זיך ניט צערעמאניען. און ס'מאטערט מיך דער נע-

א ציון אינסטיטוט.

א נייע אונטערנעהמונג און וויעדער אזעלכע ביי וואס עס וואלטען בעדארפט זיך בעטהייליגען די יונגערע און מעהר ענטוויקעלטע עלעמענטען. א ציון אינסטיטוט וועט דא אין גיכען געגרינדעט ווערען, אבער עס טראגט בלויז דעם נאמען ‚ציון', באמת אבער וועט עס זיין — ווי מיר פערשטעהען — א היים פאר אלעס וואס איז אידיש נאציאנאל, פאר אלעס וואס איז פראגרעסיוו און ראדיקאל. דער אינסטיטוט וועט זיין אין מיטען דער נארד ענד, דארטען וועלען אבגעהאלטען ווערען לעקטשורס, פארלעזונגען איבער געוויסע געגענשטענדע, דארטען וועט זיין א ביבליאטהעק, דארטען וועלען זיין מיטינג לאקאלס. מיט איין ווארט: דאס וועט זיין א אידישע היים.

עס פאדערט זיך דערוויל איין קליינינקייט: געלד! די אונטערנעהמערס זיינען דא, ארבייטער אויף אויסצופיהרען דעם פלאן זיינען אויך פאראן. עס פאדערט זיך בלויז שטיצע און ווען איהר וועט יעצט שטיצען פינאנציעל, וועט איהר מיט דער צייט — מיר זיינען זיכער דערין — שטיצען דעם אינסטיטוט אויך מאראליש, דען איהר וועט זיך זעהר גיך איבערציינגען וואס פאר א נוצען דער אינסטיטוט קען ברענגען.

א שפאציער.

א טהעמא: רחמנות; רחמנים בני רחמנים; ציוניסטען בלייבען נייטראל; 58 אידען אויף וועמען ס'א רחמנות; יעדעס פאלק מיט איהר מדה; טאראנטא האט איהר בעל רחמנות; א ווארימער איד; א שווער א לענדלארד; מיר בלאפען לענדלארדס; די שנור ווייגט און דאס רחמנות ריהרט זיך.

פון ר' ברוך'ל.

רחמנות! ווי עקעלהאפט איז ווען מען דארף שוין איבער אזא טהעמא רעדען און רערביי — פערגעס איך ניט — דארף מען אייך נאך אזוי קיצלען, זיין אזוי מילד, זיין אזוי איינגעהאלטען און שרייבען מיט אזא ‚לאך מיט יאשטשערקע', מאן, דאס איהר זאלט פערקאטשען די וואנצעס און א שמייכעל טהאן.

ראנקע שעהן!

אלזא רחמנות. מיר זיינען דאך אמת'ע רחמנים, טאקע בני רחמנים. א פאלק פון גאלע רחמנות. אט למשל האט דאס ציוניסטישע פאלק, אלס רחמנות געוועהנליך צו איטאליען, בעשלאסען צו בלייבען נייטראל אין דער יעצטיגער טערק-איטאליען קריעג. אונזאז נייטראל מוז אסאווסקי אלע טאג נעהמן אין פאסט אפים, אנשטאט אויף מארשיראווקע; מאנדעלבוים מוז לערנען מיט די תלמוד תורה קינדער דקדוק און חומש מיט רש"י, אנשטאט תכסיסי מלחמה; די איבעריגע ציוניסטען מוזען העלפען בויען א ציון אינסטיטוט, אנשטאט צו בויען באריקאדען, קרעפאסטען און אנדערע מלחמה זאכען. מיט איין ווארט: אז מען שמועסט מיר זיינען נייטראל איז דאך ניט שייך.

און אלץ דערפאר וואס מיר זיינען רחמנים.

או א איד ווערט א יורד — האבען מיר רחמנות. און אזוי לאנג און אזוי ברייט האבען מיר רחמנות פיז 58 אידען געהען צו דער גוי'אישקער סאסייעטי און קריגען דארטען די פאאר דאלאר. און מיר האבען נאך עד היום רחמנות.

מילא, אזא פאלק זיינען מיר. הלמאי האבען דייטשען ליעב ביער; הלמאי טראגען טערקען רויטע יארמולקעס; הלמאי עסען איטאליענער מאקאראנעס; הלמאי האט רוסלאנד ליעב פאגראמען — יעדעס פאלק מיט איהר מדה. מיר — מיט רחמנות.

און אין טאראנטא, אנטעריא, וואהנט אויך א קליין פיסעל פון דאס אידישע פאלק — אזוי שרייבט אונז מר. בעל מגלה — און אלס פאלק האבען מיר אלע נויטיגע מענשען. ווי שמשים, חזנים, מגידים, שרייבער, מלמדים, בטלנים, קדיש-זאגער, סליחות-קלאפער, נבאים און — בעלי עגלות.

אין טאראנטא — שרייבט ה' בעל מגלה — איז פאראן ניט קיין בעל עגלה, נור א געוועזענער שמייסער און א איד איז ער, א ווארימער איד: ער עסט ווארימע חלה מיט ראסעל פלייש, טרינקט ווארימע מילך מיט ציקאריע, מאכט א ווארימען ‚לחיים', הייצט ווארים אין זיינע הרופעס, מאכט א גאנץ ווארימען ‚מי שברך' אין אלע לשונות און אז ער פערפאהרט אייך אין מארדע אריין ווערט אייך אזש ווארים אין בויך. בקיצור, א ווארימער איד.

האט ער הייזער דער איד און האט אויך א שנור. די שנור אן אלמנה מיט צוויי קינדער וואס ארבייטען גאנץ ווארים אויף צו מאכען א קאלט לעבען. וואהנט די שנור מיט די צוויי קינדער פיים שווער, זאל מאריך אף זיין, און זינט דער מאן, ד. ה. זינט דעם שמייסערס, דעם געוועזענעם שמייסערס זוהן מיין איך, איז געשטארבען, קען די אלמנה ניט צאהלען קיין רענט.

איז אז נאש פראט קען ניט צאהלען קיין רענט, ווייסען מיר שוין ווי אבצובלאפען דעם לענדלארד. פאר אלעס ווייזען מיר זיך איהם ניט פאר די אויגען פיז'ן 15טען. און אפי ס'קומט דער 15טער ציהען מיר שוין אפ פיז'ן ערשטען און ווער, איך בעט אייך, קריגט עס גיט דעם ערשטען קיין אנדער דירה? אבער א אידענע, מישטיינס געזאגט, ווי האט זי שכל צו'ן אזעלכענע חפצות און דרעהדלעך? נו, זיצט זי פיים שווער אין דירה. דער שווער שיקט מאהנען דירה געלד — וויינט זי, סטראשעט ער מיט ארויסווארפען — וויינט זי, קומט ער און טופעט מיט די פיס — וויינט זי. בקיצור, ס'וויינעל האט אזוי לאנג געוויינט פיז דער שווער איז פון רחמנות אפנים געריהרט געווארען. דער יושר פון בעל עגלה, דאס רחמנות פון דעם שמייסער האט זיך צוואוארימט און דער שמייסער איז געריהרט געווארען.

און מערקווירדיג, פונקט אין דער מינוט איז אויך געריהרט געווארען די אלמנה מיט די צוויי קינדער, עס איז געריהרט געווארען דאס בעטגעוואנד, דאס מעבעל און הכל בכל מכל פלעקעל — אלעס איז געריהרט געווארען פון הויז אין דרויסען ארויס.

איהר זעהט, רבותי, דוכט זיך אפילו א בעל עגלה, א שמייסער, א געוועזענער שמייסער מיין איך און דאך רחמנות. א אידישע נשמה, הערט איהר, אוי, די אידישע נשמה.

יא — ווען נעהמט מען דא אויפפיהרען ‚די אידישע נשמה', זאג איך אייך איז דאס א פליין!

אבער — א רחמנות צו זאטשעפען זיך דערמיט.

לאמיר בעסער ענדיגען די מעשה. איך ווייס דאך אז ביי אייך א מעשה אהן אן עק, אהן אן אויסלאז מיין איך, האט ביי אייך א צורה אקוראט ווי א פארשטש אהן א קנאבעל; ווי א שטיקעל פיש אהן אביסעל בראנפען; ווי א ווייב אהן נדן; ווי אן עלעקשאן אהן סיגארס; ווי א שמייסער אהן תורה.

און יענער שמייסער איז גם כן א בעל תורה. שייך זאגען, ווער איז עס אין אמעריקא ניט קיין בעל תורה. כלם נבונים, כלם יודעים — א בפירוש'ער פסוק אין דער הגדה.

ווען מ'איז צוגעקומען צו דעם שווער און איהם געוועהנליך געזאגט אויף א גאנץ עדעלען שטיינער: סעי, פארשיוועץ, דו מיאוס'ער בעל עגלה, דו חזיר'שער שמייסער, ווי הייסט, דו נעהמסט און שמייסט ארויס אום ווינטער א פרוי מיט צוויי קינדער און דערצו א שנור און איינענע אייניקלעך, דו שטיק שמאראוואז וואס דו פיסט, ביסט דאך ווערטה מען זאל דיר צושמייסען די מארדעס ווי א הונד.

— א נו, פרובט — האט דער שמייסער א זאג געטהאן — איהר ווילט, אדרבה, איך גיב א פערפאהר אז ס'ווערט אייך פינסטער און ליכטיג. ס'טו געהערט א מעשה. פאר וועמען מען נעהמט זיך דא אן. פאר א י ה ר נעהמט איהר זיך אן, פאר דער הולטאיקע. זי גלויבט דאך ניט אין תורת משה. הערט אדרבה. איך קום צוגעהן און זאג איהר אפשר טויזענד מאל מיט גוטען און מיט בייזען: ‚שנור לעבען, סוף דיר ארויס אין אלדע רוחות, וואס ס'טו זיך אנגעזעצט אויף מיין קאפ, וואס? פאראן דיר וועניג דירות אין טאראנטא? און כ'בעט זיך ביי איהר ווי א טאטע בעט א קינד. זי אבער, אזא הולטאיקע, הערט מיך ווי דעם פאר א יאהריגען שנעע. ע, טראכט איך, אזא קאפילע ביסטו, ווילסט ניט מקים זיין כבוד אב, טא געה! — נו, האב איך געהאנדעלט שלעכט? אויב זי גלויבט ניט אין כבוד אב איז זי ווערטה די פחשיליע!

אזוי האט גע'פסקנ'ט דער שמייסער פון טאראנטא, דער זוהן פון דעם פאלק רחמנים בני רחמנים.

וועגען דאס ארטיקעל „צו אונזערע רבנים און מנהיגים“.

פון רבי צבי כהן.

ווערטהער רעדאקטאר פון „קענ. איד“.

איך ערפיל אייער וואונש אויסצודריקען מיין מיינונג וועגען דער פראגע פון „נחשת“ „צו אונזערע רבנים און מנהיגים“. מר. נחשת האט פאלקאם רעכט, דאס די שוחטים אין די קאנטרים דארפען זיין אונטער דער השגחה פון די אגודת הרבנים, אדער בעסער געזאגט: יעדער אונטער דער השגחה פון דעם אנערקענטען רב אין זיין נאהענטסטער שטאדט. איך גלויב דאס איהר, הערר רעדאקטאר, האט רעדאקטירט דעם „קענעדער אדלער“ ווען איך האב געשריבען וועגען אונזער אסיפה אין פילאדעלפיע אין תרע״, און דייטליך געשריבען דאס עס איז בעשלאסען געווארען: דאס יעדער רב זאל פון צייט צו צייט דורכפאהרען זיין סביבה אכטונג צו געבען אויף שוחטים, חדרים, מקוואות א. ז. וו. עס איז אבער אויך בעשלאסען געווארען זיך צו ווענדען צו די אידישע קהילות זיי זאלען זיך אנשליסען אן די אגודת הרבנים און אנטהייל נעהמען אין די אסיפות און בייסטייערען א געוויסע סומע יעהרליך, אום די אגודת הרבנים זאלען האבען די מאראלע און מאטעריעלע קרעפטע זייערע בעשליסע דורכצופיהרען. די קהילות אבער זיינען נאך ליידער ניט געקומען צו דער איבערצייגונג זיך אבצורופען אויף אונזער אויפרוף. עס איז אן אפענער סוד דאס די מעהרהייט פון אונזערע רבנים זיינען ניט פערמעגליך צו ספענדען זייערע הוצאות און צייט פאר דעם איבערגעדראכטען צוועק. און זא לאנג עס איז דאפיר קיין ספעציעלער פאנד ניטא איז די בעסטע עצה דאס ווען עס מאכט זיך א פראגע אין א קאנטרי, זאלען זיי שיקען נאך דעם נאהענסטען בעוואוסטען רב ער זאל עס ענטשיידען.

עס וואלט ראטהזאם געווען דאס יעדע געמיינדע אין קאנטרי וואס איז נאך ניט אימשטאנד פאר זיך זעלבסט צו נעהמען א רב, זאל זיך אנשליסען אן די גרעסערע געמיינדעס מיט א יעהרליכע בייסטייערונג און דער רב זאל זיין פערפליכטעט איינינע מאל אין יאהר זיי צו בעזוכען. דא אין מיין שטאדט, מאנטרעאל, עקזיסטירט דער מנהג אין א קליינעם פארמאט.

מר. נחשת בעקלאגט זיך דאס די רבנים געבען קבלה שוחטים און זיי די שוחטים מאנאפאליזירען אלע הכנסות און דאצו זיינען זיי זיך ניט נוהג כשורה. דאס ערשטע איז זעהר נאטירליך. פון איין זאך קען דער שוחט קיין לעבען ניט מאכען. דאצו איז אויף די אנדערע הכנסות קיין אנדערער ניטא, איז ער דאס מחזיק. עס איז אויך נאטירליך דאס א „כל בו“ האט פון יעדער זאך נור אויפ'ן שפיץ לעפעל. א קאנטרי וואס קען נור אויסהאלטען איין פאמיליע קען דאך ניט פערלאנגען דאס זייער שוחט זאל זיין א ספעציאליסט א לעהרער, וועלכער ביי יעצטיגער צייט קריגט פון 12 ביז 15 הונדערט דאלאר יעהרליך און דאצו אויך א רב א מוסמך און דאצו א דרשן, און אפשר נאך אויך אן ענגלישער ספיטשער? זעלבסטפערשטענדליך אז דאס יודענטהום ליידעט דערפון אין די קלענערע אידישע סעטעלמענטס. דאס איז אבער אונפערמיידליך אונטער די אומשטענדע.

וועגען דיעזער הנהגה איז דער רב וואס האט געגעבען קבלה געווים ניט שולדיג. דער רב קען נור וויסען זיין קענטניס פון יענער צייט און חוקר ודורש זיין אויף זיין הנהגה ביז דער צייט וואס ער גיט איהם קבלה. ווער קען אבער גאראנטירען אויף ווייטער? עס איז זעהר מעגליך דאס א שוחט זאל אנווערען זיין חזקת כשרות ווי דאס טרעפט אפט ביי פריוואט מענשען — זאל אזוי ניט טרעפען — און דאן איז די בעסטע עצה ווי איך האב בעפאר געזאגט דאס מען זאל אראפפרעגען דעם נאהענסטען, פראמינענטען רב. דאצו פאדערט זיך דאס די בעלי בתים זאלען לעבען צווישען זיך בשלום, בעזייטיגען אלע אייגענע פניות, מיינען נור דעם אמת ניט קיין נצחון און זיך ווענדען אל השופט אשר יהיה בימים האלה. אבער ווען דאס פעהלט, ווען די קלייניליכע פערזענליכע אינטערעסען ווענען אריבער די אלגעמיינע, די וויכטיגקייט פון יודענטהום פאר וועלכע אונזערע עלטערען האבען זיך געלאזט אפפערען איז אלעס פערלארען. והרבנים מה הם כי תלינו עליהם? זיי קענען זאגען: „תבן לא נתן לעבדיך ותכן לבינים אומרים להם עשו“, ווי מען האט געטענה'ט צו פרעה'ן. איך האב עס ניט מורא עפענטליך ארויסצוזאגען, ווייל קיינער וועט מיך ניט חושד זיין דאס לטובת עצמי אני דורש. אלע און אויך איהר, הערר רעדאקטאר, ווייסען דאס מאנטרעאל והסביבה זיינען אין דעם הינזיכט אלרייט. קיין קאנטרי וועט ניט וואגען צו נעהמען א שוחט אהן מיין הסכמה און איך קען אויך אפארדען אפטמאל ארויסצופאהרען אין דער סביבה. איך רייד נור אין אלגעמיין.

וועגען דעם ענין פרטי וואס „נחשת“ ציעלט, האב איך ניט וואס צו זאגען, מפני רחוק המקום. עס מוז אויסגעפארשט ווערען אויפ'ן ארט. דאצו מוזען ביידע צדדים מסכים זיין אויב זיי מיינען עס עהרליך.

צבי הכהן,
רב ואב״ד דמאנטרעאל
ואגפיה.

עש״ק וירא תרע״ב.

דער ניי געגרינדעטער „אידישער דראמאטיקל פעראיין“.

מיט א קורצע צייט צוריק האט זיך דא אין וויניפעג געגרינדעט א פעראיין אונטער'ן נאמען „אידישער דראמאטיקל פעראיין“. אין דיעזען פעראיין זיינען אריין יונגע קרעפטען, וועלכע פיהלען אין זיך מעהר אדער ווייניגער דראמאטישען טאלאנט. זייער צוועק איז צו ענטוויקלען זייערע טאלענטע דורך אויפטרעטען אויף דער ביהנע אין מעהר ערנסטע און בעסערע זאכען פון אונזערע בעריהמטע דראמאטורגען און צו צוציהען די אויפמערקזאמקייט פון דעם וויניפעגער אידישען פובליקום מיטצוהעלפען דעם פעראיין אין זייערע אונטערנעהמונגען.

די מעמבערס פון דיעזען פעראיין זוכען פאזיטיוו ניט צו מאכען קיין לעבען פון דער ביהנע. די פראפיטען פון די אבענדען וועלכע זיי וועלען פעראנשטאלטען וועט אוועקגעגעבען ווערען צו טשאריטי אינסטיטושאנס. דער פעראיין האפט אז דאס וויניפעגער אידישע פובליקום און איבערהויפט די וויניפעגער אינטעליגענץ וועט זיי מיטהעלפען אז ער זאל עקזיסטירען.

מיט אכטונג
די קאמיטע.

נ. ב. אין ניכען וועט דער „אידישער דראמאטיקל פעראיין“ ארראנזשירען אן אבענד מיט א זעהר רייכע פראגראם. וועגען צייט און ארט וועט זיין בעזאנדער אדווערטייזט.

אונזער נייער טעלעפאן איז: סט. דזשאהן 1454

דאנק: ביז וואנען וועט עס אזוי אנהאלטען? ביז וואנען וועט אט דיעזער עם הארץ פאבריצירען גייסטיגע קאליקעס אין דער אידישער גאס? ביז וואנען?!...

מ'רעדט וועגען בויען ערציהונגס אנשטאלטען און מ'פערגעסט אז דער באדען איז צופוילט, אז מ'מוז איהם פריהער בעפעסטיגען...

און וויל מען שאפען א באדען פון אויפריכטיגקייט און עהרליכקייט אין בעצוג צו געזעלשאפטליכע אינסטיטוציאנען, מוז מען ארויסשטויסען פון דער אידישער גאס דעם מאנופעקטשורער פון אידישקייט, דעם רויט נעזיגען סוביעקט פון וועלכען ס'שלאגט א גערוך פון שארפען געטראנק...

אט דיעזער פערפוילטער עלעמענט מוז בילדען אן ארמעע פון קצבים, האלץ העקער און סטריט קלינער און איבערלאזען זיין פלאץ פאר פערנינפטיגע און עהרליכע מענשען וועלכע קענען ווירקליך טראגען דעם נאמען „אידישער פאלקס לעהרער“.

פון מיין רייזע אין דער וועסט.

ג) די פארמערס צווישען זיך.

פון ב. גאלדשטיין.

ווי איך האב שוין מיטגעטהיילט אין פאריגען ארטיקעל, געפינען זיך אין אידענברידזש 58 משפחות. פיעלע זיינען קרובה'שאפט איינס מיט דאס אנדערע. אזוי למשל צעהלט די וויקקער פאמיליע א גאנץ געזינדעל: ברידער, שוועסטער, שוועגערינס און שוואגערס. א גרויסער טהייל פון די ערשטע פארמערס זיינען געקומען פון איין געגענד און צוזאמען. צוזאמען זיינען זיי געקומען, צוזאמען געליטען, צוזאמען דאס ערשטע הויז געבויעט, צוזאמען זיך ביסלעכווייז געפלאנט.

איז דוכט זיך אז אזעלכע מענשען קענען זיך ענגער פערבינדען אין נויט; דוכט זיך אז אזא קליינע געמיינדע פון 58 אידישע פאמיליעס וואלט געקענט לעבען בשלום ובשלוה; — וואלטען געקענט זיין פעראייניגט און א דאנק דער פעראייניגונג וואלטען זיי פיעלעס געקענט אויפטהאן צום וואהל און בעסט פון דעם שטעדטיל און פאר זיך און זייערע קינדער.

אבער די קללה פון „השטן מרקד“ האט ניט אויסגעלאזט אויך אידענברידזש.

אין עק פון שטעדטיל וואהנט א אידישער קרעמער מר. י. ל. ראטנער (איז אין מחותן'שאפט מיט די וויניפעגער ראטנערס). די ארומיגע קריסטליכע פארמערס האבען זיך ארומגעזעהען אז זיי קענען זיך ניט בעגעהן אהן א קראם. זיינען זיי אין א דעפוטאציע געקומען צו מר. ראטנער'ן, האבען איהם געליהען געלד, האבען איהם אונטערשטיצט מיט אלע מעגליכקייטען, אזוי אז דער אידישער קרעמער איז יעצט אפשר דער רייכסטער בעל בית אין אידענברידזש. נאכהער האבען זיי איהם ווידער געבעטען ער זאל מאכען ביי זיך אין קראם א פאסט אפיס. אלע, ווי איין מענש, האבען זיי זיך גע'חתמ'עט אויף די נויטיגע דאקומענטען און דעם פאסט אפיס א נאמען געגעבען „ראטנער“.

אט אזוי האבען די קריסטליכע פארמערס בעהאנדעלט דעם אידישען קרעמער, וועלכער האט זיך בעמיהעט פאר זיי און דערוויל אליין אויך ניט דערלעגט.

ווי אזוי האבען די אידען געהאנדעלט אין אזא פאל מיט זייערען א ברודער?

דער אינציאטאר פון אידיש פארמעריי אין אידענברידזש זיינען די ברידער וויקקער. זיי, זייענדיג נאך אין אפריקא, האבען זיך דערוואוסט אז די קענעדער רעגירונג גיט האמסטעדס. זיי האבען באלד געמאכט אסיפות, מיטינגען און אזוי לאנג ביז זיי איז געלונגען צו קריגען עטליכע אידישע פאמיליעס וואס זיינען מרוצה געווען צו פערלאזען ווער זיך קראם, ווער זיין שטעלע און ווערען ערד ארבייטער. אנקומענדיג האבען זיי זיך אזוי געפלאנט, דאס ווען איך זאל דאס וועלען מאכען ווי בקיצור, וואלט מיר קיין פלאץ געקלעקט. ווען מען האט זיך ווי ניט איז איינגעארדענט האבען ווידער די וויקקערס זיך בעמיהעט פאר א וועג, פאר א בריק און ענדליך אויך פאר א פאסט אפיס.

דוכט זיך פיין. מען פערשפארט פאהרען אזש קיין סטאר סיטי [16 — 18 מייל) נאך א בריעף. ווער שמועסט אז דער אידישער פאסט מייסטער וועט וויים ניט רייך ווערען פון דיעזען אמט (עפעס בעקומט ער א יעהרליכען געהאלט פון אזעלכע 30—40 דאלאר). דער פאסט מייסטער איז איינער פון די וויקקערס, וועלכער האט דעם אמט איבערגענומען, ווייל עס איז קיין אנדערער ניט געווען. ער האט שוין זיין אמט געזאלט פיעלע מאל אויפגעבען, ווייל יעדער פערשטעהט דאך אז עס לוינט זיך ניט פאר א פארמער צו עסק'ן זיך מיט א פאסט, פאר וועלכער מען קריגט אריין 30—40 דאלאר.

עס איז אויך ניט אזוי לייכט אנגעקומען צו פועל'ען אז מען זאל דא ערלויבען אן אפיס.

אם ענדע שטעלט זיך פאר אז די רעגירונג האט אנגעהויבען צו בעקומען מסירות מיט פלאטקעס פון די אידענברידזשער אידישע פארמערס.

נאך עפעס:

דוכט זיך אז די זעלבע וויקקערס האבען גע'פועל'ט ביי דער גאווערמענט צו קריגען פלאץ פאר א שטעדטיל, פאר א מקום קדוש און אגב אויך פאר א האל.

דארפען דוכט זיך אלע זיין צופריעדען. איז אבער „השטן מרקד“ און אין אזא קליינעם קבוץ ווי אידענברידזש געפינען זיך „קיקערס“. זיי קוקען ניט אויף די גוים וואס האבען זיי געוויזען א סעמפעל מיט דעם אונטערשטיצען א מענשען, א פרעמדען, א אידען. מען טאר דאך ניט געהען אין די וועגען פון די גוים... און אז עס קומט די פראגע פון בויען א שוהל זיינען פלוצים געווארען פון די 58 אידישע פאמיליעס — 58 פארטייען, 58 חלוקי דעות, 58 בעזאנדערע שוהלכלעך.

פאר אלעס קומען „פריידענקער“ מיט א טענה: „מיר דארפען ניט קיין שוהל, מיר ווילען א ביבליאטהעק, יא, נור א ביבליאטהעק!“ נאכהער קומען גלאט אידען און זאגען: „א שוהל? יא, א נויטיגע זאך. מ'דארף א שוהל. הערסט, מיר זיינען דאך אידען. נור וואס דען — די שוהל דארף זיין דוקא פון יענער זייט, פון דער זייט ווילען מיר ניט!“ קומען ווידער אנדערע און זאגען: מען דארף גאר לחלוטין קיין שוהל ניט. וואו שטעהט עס אז מיר טארען ניט דאווענען ביים שוחט, א הויז וואו מען שחט עופות, וואו מען לערנט מיט קינדער תורה, וואו מען שלאפט, וואו מען עסט און וואו מען פיקסט אמאל די שלייעס? יא, וואו שטעהט אז מען טאר ניט? אנדערע זאגען: „א שוהל דארף מען דוקא יא ווי דאס לעבען, דאס ארט איז אויך גוט ווי בעסער דארף מען ניט. נור וואס דען — מתעסקים דארף מען אנדערע“.

אט אזוי ווערט מען ביי אונז צוברעקעלט און צופליקט פונקט דארט וואו מען דארף זיין פעראייניגט.

און אזוי זיינען 58 אידישע פאמיליעס צוריסען. משפחה קרובים זיינען ברוגז, פריינד זיינען צוריסען, לאנדסלייט פון איין שטאדט, זאגאר צווישען מענשען מיט איינע אידעעס און מיינונגען טאנצט דער שטן פון קריעג און סכסוך.

און דעם פרעמדען מענשען, וועלכער טהוט א קוק אויף דעם פרוד הלבבות צווישען 58 אידישע פאמיליעס, טהוט אזוי וועה דאס הארץ.

מען ווערט מלא שמחה ווען מען גיט א דענק ווי אידענברידזשער אידישע פארמערס זיינען ענדליך אויסגעשטאנען כל הצרות און געבליבען פארמערס. מען ווערט מלא שמחה ווען מען זעהט זייער פלייסיגקייט, זייער ארבייטזאמקייט — און מען ווערט אזוי טרויעריג ווען מען זעהט ווי אכזרי און פופציג אידישע פארמערס קענען ניט לעבען פעראייניגט.

קול קורא לעזרה.

ביי א מיטינג וואס מיר, מעמבער פון בית יעקב שוהל, האבען אבגעהאלטען יום א, חיי שרה האבען מיר בעשלאסען צוריק צו גרינדען אונזער צענטראל רעליעף אף וויניפעג וועלכע ביי ווייניג מעמבערס וואס מיר זיינען געווען איז קאלעקטעט געווארען $74. נאר אזוי ווי מיר ווילען ניט מאכען שבת פאר זיך און מיר ווילען מקיים זיין ויתנו אחרים, דען מיר ווייסען אז יעדער איד ווארט נאר מען זאל איהם מודיע זיין דאן קומט ער מיט פערגעניגען גיבען זיין טהייל צדקה, זא בעטען מיר יעדען פרעזידענט און וויים - פרעזידענט פון יעדער שוהל פון וויניפעג ער זאל קומען אין בית יעקב שוהל זונטאג דעם 19טען דיעזען מאנאט 2.30 נאכמיטאג וואו עס וועט שטאטפינדען א מיטינג צו ערוועהלען אפפיסערס פיר דיעזען יאהר און וואו מען וועט זיך איינפערשטעהען ווי צו העלפען די נויטבעדערפטיגע וואס ערווארטען אונגעדולדיג אונזער הילף.

מיט אכטונג
די קאמיטע
פון בית יעקב שוהל,

נ. ב. יעדער פרעזידענט איז געבעטען מיט צו ברענגען פון זיין שוהל 2 מעמבערס, איינסוויל ביז צו א מאסען פערזאמלונג.

גארלעי.

די פיאנא וואס האט געשאפען א נייעס אין פיאנא.

דער אבינער סטייל איז געמאכט פון רייכע מאהאגאני אין בורל האלץ, אדער וויסקאנסין נוס-האלץ אינוועניג אין פון דרויסען, עקסטרא שטארקע בראנזענע מעטאל פלייטס ביי די קאנטען, מיט פעסטע ברעגען, מיט איינגעפאסטע בענדער פאר'ן האלץ, מיט זיכערע פלייט-שטאנגען. בעסטע מעטאלענע אקציאנע שטאנגען. פילע סייז פידעל האלץ, מיט די לעצטע איינארדנונגען פון די נידעריגסטע טענער ציא אבקלינגען די רייפען זייגען פון מייפעל ברידזש, מיט א מעקווירדיגען וויעדערקלאנג. גאראנטירט פאר 10 יאהר. דער אבינער סטייל קאסט בלויז 475 $ אויף 3 יאהר אויסצאהלען. אויך קריגט איהר פון 295 $, 350 $, 400 $ א. ז. וו. אויף לייכטע אויסצאהלונגען.

אינזער וועכענטליכער ליסט אויף גענוצטע און סעקאנד הענדיגע פיאנאס ווי בעל-גורליי, היינעס, הייגצמאן, סטענלינג א. ד. ג. ווערט געשיקט פריי ביי אפליקיישאן. פרייז פון 150 $ אין העכער אויף 5 $, 6 $ אין 7 $ דאלער א מאנאט אויסצאהלען.

געדענקט אז מיר מאהנען אייך ניט אין צייט פון סטרייק, סלעק אדער אין פאל פון קראנקהייט.

WINNIPEG PIANO CO.

295 פארטיידזש עוו. וויניפעג, מאנ.

דער פאליטישער יריד אין נויארק איז צו ענדע

[פון אונזער קארעספאנדענט].

יעקב קירשענבוים.

אין נויארק האט זיך דאס געקרודערט, פונקט ווי אויף א יריד אין א קליין גאליציש שטעדטיל, מען האט געמאכט געוואלדען, קולות אויף וואס די וועלט שטעהט, און אלץ צוליעב דעם פאלק: הוירסט האט אניטירט אין זיינע צייטונגען, געגען דער „דעמאקראטישער פארטיי („טעמעני האל“ הייסט זי אין נויארק), הוירסט האט פשוט בעוויזען יעדען טאג און 8 מאל א טאג, אז די קאנדידאטען פון דער דעמאקראטישער פארטיי זיינען קארופט, און ווער ווייס נאך אזוי פיעל וויפיעל הוירסט וואס עס טהוט זיך אין „טעמעני האל“? הוירסט, איז דאך שוין אליין אמאל ערוועהלט געווען אלס „קאנגרעסמאן“ פון דיעזער פארטיי, ער קען דעם פיהרער פון „טעמעני“ מר. מוירפי, און עס איז זיכער, אז ער איבערטרייבט ניט.

אבער ניט נאר הוירסט מיט זיינע בלעטער, האבען אניטירט געגען „מוירפי“ און זיין „גענג“, נור פיעלע אנדערע צייטונגען האבען דאס געטהאן. מען האט געקענט מיינען, אז דיעזע וואהל וועט גענצליך טויטען „טעמעני האל“ און איהר „באס“ מוירפי. אבער ניט קוקענדיג דערויף וואס די רעפובליקאנער האבען זיך פעראייניגט מיט הוירסט'ס פארטיי „אינדיפענדעט ליגע“ האט דאך „טעמעני“ זיי בעזיגט. היינט געה בעגרייף דאס פאלק! ווען די דעמאקראטען האבען געהאט א מיטינג, איז דארט דארט קיינער ניט געווען; „די פיוזיאן“ פארטיי האט געהאט אלעס פאר זיך, און מען האט בולט געזעהען דעם זיעג, און צום סוף, וואס? — „טעמעני האל“ דער פינסטערער טהייל פון נויארק זיעגט, דזשאב זוכערס האבען געקראגען וואס זיי האבען געוואלט, און דאס פאלק האט זיי געהאלפען דאצו. דאס פאלק איז געווען „ביזי“ פונקט ווי עס וואלט זיך טאקע געהאנדעלט אום זיין טובה.

ניט בעסער איז עס צוגעגאנגען ביי די געגאסען: מען פיהרט אן א קאמפיין מיט קעשענע בעגייסטערונג, מען נאמינירט אינגלאך, וואס האלטען „דזשאבס“ און עמטער וועלכע זיי קענען קיינמאל עהרענהאפט רעפרעזענטירען, דאס „פאלק“ ווערט אפילו בעגייסטערט, פאר די „אינגלאך“, נור ליידער, ליידער, האבען זיי קיין שטימען ניט.

עס פרעגען זיך פיעלע: פאר וואס האט די סאציאליסטישע פארטיי אין נויארק אזעלכע קליינע „טשענסים“? פאר וואס קען זי אפילו ניט ערוועהלען איין אסעמבלימען? אט נעהמט א קליין שטעדטיל נעבען נויארק סקענעקטעדי, א דערפיל, ווייניג אידען, מען לעזט דארט ניט דעם „פארווערטס“, און דאך האבען זיי געוואונען די שטאדט וואהל.

דעם תירוץ דארף מען אבער לאנג ניט זוכען: דארטען פערדינט מען סאציאליזם, דארטען זיינען ניט פאראן קיין חברה, צוליעב וועמענס דראבנע, קליינע אינטערעסען, ווערען פערטריבען גוטע קרעפטע פון דער פארטיי; דארט זיינען די ווייניג מענשען ערנסט און אויפריכטיג, דער ערוועהלטער מעיאר איז א געוועזענער גלח וואס האט אויפגעגעבען זיין שטעלע, צוליעב זיינע אנזיכטען. אין נויארק אבער מיר מיינען אין אידישען פערטיל, בעקומט מען אנזיכטען, צוליעב א שטעלע... א פערקעהרטע וועלט!

און די וואס ליעבען מיט אן אמת די ארבייטער און זייערע אינטערעסען קוקען מיט וועהטאג, ווי די סאציאליסטען פיהרען דא א קאמפיין: איז איינער למשל ניט אזא הייסער חסיד פון „פארווערטס“ און מען האט איהם דאך נאמינירט פאר אסעמבלימאן, דאן וועה צו איהם! מען פערשווייגט איהם, מען דערמאהנט קיין ווארט ניט! און דער וועלכער קען ווירקליך ברענגען נוצען פאר דער בעוועגונג דעם טויטען די „אינסייד געגאסען“. אט איז אין נויארק געלאפען ל. ראזענצווייג, אויף דעם סאציאליסטישען טיקעט, אבער קיינער האט עס אפילו ניט געוואוסט. דער מאסע האט מען געהאקט אין קאפ אריין ווידער אמאל און איבער אמאל ב. שלעזינגער און קרעמער, ווייל זיי האלטען דזשאבס אין „פארווערטס“. אי ל. ראזענצווייג איז דאך א געבילדעטער מאן, א מאן פון וויסען און קענטניסע? דאס ארט זיי ניט. אי ל. ראזענצווייג איז דאך בעליעבט אין דער איסט סייד צוליעב זיינע וויסענשאפטליכע לעקטשורס? דאס קימערט זיי ניט, פאר זיי איז גענוג, אז ל. ראזענצווייג, איז ניט קיין „חסיד“ און מען האט איהם פערשוויגען, גרויזאם און געמיין פערשוויגען! און דאס פאלק האט אויך געשוויגען!

יעצט איז די שלאכט פון פאפיר, טינט און ווערטער צו ענדע! דער פאליטישער יריד האט זיך געענדיגט מיט א גרויסען זיעג פאר די „דזשאב זוכער“, און דאס פאלק איז ווי אימער ווייטער געגאנגען צו דער ארבייט, כדי עס זאל קענען זעטיגען די אומזיסטע פרעסערס פון די פערשיעדענע לאגערן.

כינעזער בעטלער.

אין כינא זיינען די בעטלער א שווערע מכת מדינה. זיי זיינען פעראייניגט אין א מין פעראיין. אריינטרעטען אין פעראיין איז ניט גרינג. מען מוז דערצו האבען געוויסע מעלות פון דער נאטור, דערצו פיעל פעהיגקייט און בריה'שקייט. צו די נאטירליכע מעלות געהערען אלערליי פעהלער און מומים. די קונץ בעשטעהט דערין ווי די דאזיגע סחורה ארויסשטעלען צום שיין, עס זאל די אויגען שטעכען. געהען ארום גאנצע באנדעס אזעלכע פארשוינען, אפגעריסען, שמוציג, מיט אש אויף די קעפ, נאקעט ארויסגעלויזט אלע זייערע עקעלהאפטע, אייטערדיגע וואונדען, מייסטענס עכטע, טהיילוויז קונציג נאכגעמאכטע.

טרעפט מען א רייכען „העכט“ אין גאס — בעפאלט מען איהם ווי די ביהנען און יענער מוז זיך אויסקויפען מיט א שעהנער נדבה לויט זיין פערמעגען, אבי פטור צו ווערען פונ'ם עקלהאפטען אנשיקעניש.

טרעפט אמאל אן איינגעשפארטער קמצן וואס איז דערצו ניט קיין איבעריגער מפונק אויך, טהוט מען איהם אב טאקע אויף עכט כינעזיש. איינער פון די בעטלער נעהמט איהם נאך ביז זיין הויז אדער געשעפט און צוטרעגט זיך דעם בויך. פאר אזא זעלבסטמארד פאלט די אחריות אויף דעם מענשען, וואס איז געווען דער גורם דערצו.

דער זונ'ס איינציגער קאנקורענט

איז געפונען געווארען אין דער **מעזדא עלעקטריק לעמפ.**
אמאל זיינען ביי נאכט די הייזער און סטארס געווען טונקעל און פינ-
סטער, פינסטערע ווינקלען און קארנערס. אבער דאס איז זעהר א ווייטע
פערגאנגענהייט.

דאס איז די ליכטיגע פערגאנגענהייט, און מיט דער **סיוויק לייט און פאוער** וועט די זונן פון עלעקטריציטעט ווידער זיין מיט אייך איבעראל. (דאס איז די בילינגסטע בעקוועמליכקייט וואס א מענש קען קריגען).

סיוויק לייט און פאוער 449 מיין סטריט

North End Realty Co.

I. Cooperstock & A. Avrin, Prop.

איידער איהר קויפט א הויז לוינט זיך אייך צו וויסען פריהער אונזערע בארגיינס אין הייזער און אין לאטס. מיר האבען א גרויסען אויסוואהל פון אלערליי פראפערטיס, וואונדערבארע בארגיינס. 132]

482 SELKIRK AVE. PHONE ST. JOHNS 1354

ספעשיל נאטיס צו שניידערס און פאריערס

איך האב גראדע ערהאלטען מיין פאל סטאק אין פערזיאן לאמסקינס און אטטערס. די לאמס אימפארטיר איך זעלבסט דירעקט פון יוראפ און זיינען שעהנע סחורה און ביים גלייכען פרייז די אטטערס האב איך אין נאטירליכע קאלארס און אויך געבלענדעט אויף פערשיעדענע פרייזען. קומט גלייך און קלויבט וואס איהר ברויכט.

R. S. ROBINSON, IMPORTER AND EXPORTER OF RAW AND DRESSED FURS
150 AND 152 PACIFIC AVE., EAST PHONE MAIN 2311

NORTHERN CROWN BANK

הויפט אפיס אין וויניפעג

מזומן קאפיטאל	$2.200.000
גוט שטעהענדער ס'ה	$17.000.000

יעדער דארף האבען א סייווינג אקאונט! איהר קענט עפענען א סייווינג אקאונט מיט 1 דאלאר. עסקא ווערט צוגערעכענט האלב יעהרליך

פרעזידענט: סיר ד. ה. מאקמיללאן
דזשענעראל מענעדזשער: ראבערט קאמפבעלל
דירעקטאר: האנ. ד. ס. קאמעראן, לייטנ. גאוו. אף מאניטאבא.

בראנטש --- קארנער סעלקירק אווע. און מיין סט.

וו. ס. ריטשארדסאן, מענעדזשער.

נאטיס: איך מאך בעקאנט מיינע אלע קאסטימער און פאטראנייזער
אז איך האב געמופט מיין וואלל פייפער פיינטינג און גלאז סטאר
אין א נייעס, גרעסערען און שעהנערען פלאץ מיט א גרויסע ליין הארדווארע, קראקערי און אלע סארטען הלטערס צו די בילינגסטע פרייזען.
וואטש יעדע וואך דיעזען פלאץ פאר מיינע ספעשילס.
ווי ביז יעצט אזוי אויך ווייטער וועל איך מיינע קאסטימער צופריעדענשטעלען מיט גוטע ווארע און מעסיגע פרייזען.

א. פיינגוד.

590 Selkirk Avenue Phone St.-John 1591 86

אין אלד קאנטרי

שיפסקארטען אויף אלע הויפט ליינס. ספעשיל עקסקורשענס.

מיר האבען אלערליי אויסלענדישע געלדער. מיר האבען די בעסטע ארענדזשמענטס צו שיקען אייער פריינד געלד אין אלד קאנטרי. אין אונזער אפיס קענט איהר רעדען אויף אייער שפראך. טעלעפאנירט אדער שרייבט. יעדער בריעף ווערט פינקטליך אטענדעט. אפען שבת און שבת אבענד פון 7 ביז 9 אוהר.

TRENHOLME & TYMCHORAK

856 מיין סטריט פהאן סט.-דזשאן 427

בענקערס, בראקערס, אינשורענס און שיפס קארטען אגענטען.
מארטגיידזשעס און לאאנס.

ספעשיל נאטיס.

די עדת ישורון תלמוד תורה פון דער נארד ענד איז יעצט אונטער א ניי מענעדזשמענט. מיר האבען צוגענומען צוויי גוטע מלמדים. מיר בעטען יעדען אידען צו שיקען זיינע קינדער לערנען אומזיסט. ווער עס קען צאהלען וועלען מיר דאנקבאר זיין.

אכטונגספאל די קאמיטע.

ציית פון חדר פון 4 אוהר נאכמיטאג ביז 7.30 אבענד.

מאדערנע צושניידען און מילנערי סקוהל.

די קונסט פון מאכען העטס און אויך דרעסעס לערנען מיר אויס איינפאך. אלע שוועריגקייטען ווערען אויסגעמיידען דורך אונזער מעטהאדע. יעדען שילער לערנען מיר בעזאנדער. די קורסען פון $10 און העכער.

MISS I. INNES OF TORONTO
TEACHER
Suite B. Glines Block

פהאן מיין 7508 פארטידזש עוו.

איהר מעגט חתונה האבען.

דען איך פערדינג פאר א מעסיגער פרייז די

„מעגנום האלל"

קאר. פאוערס און מעגנום עוועניו אויף חתונות, בעלער און אנדערע אונטערנעהמונגען.

5 דאלאר פאר א מיטינג.
נעהמט דאס אין אנבעטראכט!
זיך ווענדען צו
ה. ליבערסאן, 470 מעגנום עוו.
פהאן סט.-דזשאהן 1239 (43
סטארידזש צו פערדענטען.

נ. טשערניאק

וואטשמייקער
און דזשולערער
האט אימפארטירט א גרויסען סטאק פון פערשיעדענע דזשולערי, וואנדזיינערס און פאקעט זיינערס. קומט, עס וועט אייך לוינען צו זעהן אונזער נייען סטאק.

876 מיין סטריט.

The Royal Tailoring Co.

לידיס און דזשענס

טיילארינג, קלינינג און פרעסינג.

ספעציאליטעט אין פאר רעפיירינג

135 **500 סעלקירק עוו.**

פאר גוטע שניידער ארבייט ווענדעט זיך צו

302 נאטר דיים עוו. פהאן גערי 1306

FURS פארס

דאס בעסטע פלאץ וואו איהר קענט קריגען א **פאר גארמענט** אדער **פאר רעפעירינג** איז ביי דער

PALACE FUR CO.

מיר מאכען אויך גארמענטס מיט אייערע אייגענע סקינס צו מעסיגע פרייזען. סאטיספעקשאן גאראנטירט. (266

447 Logan Ave. Phone Garry 2930

ווילט איהר שיפען געלד?

פערגעסט ניט אייער אלטען פריינד

ה. גלעסבי

פערקויפט האלץ און קוילען בילינער ווי איבעראל.
קומט און איבערציינט זיך.

Office 855 Main Street
Phone St.-John 1711

Northern Wine Co.

215 מארקעט סט. אקעגען סיטי האל.
פהאן גערי 2187

פ. דרוקסמאן, לעווין און טאבאיעס, פראפרייטארס.

האבען אויסגעפיקסט איינע פון די שעהנסטע און בעסטע ליקער סטארס. אלע סארטען וויינען, שנאפסען און ביר תמיד אין סטאק. בעסטע קוואליטעט, מעסיגסטע פרייזען. ספעשיל פרייז פיר שמחות. ארדערס פינקטליך דעליווערט.

CANADIAN NORTHERN RAILWAY

דעצעמבער עקסקורשאנס

נאך אנטעריא, קוויבעק און אנדערע איסטערן פראווינצען אויף **זעהר בילינע פרייזען**

ערשטע קלאסע טיקעטס פאר סייל אין אלע סטיישאנס. פון דעצעמבער 1טען ביז דעם 31טען. סטאפען וואו מען וויל. טיקעטס גוט פאר 3 מאנאט. אויסוואהל פון ליינס ביי דער סי ען אר.

קריסטמעס עקסקורשאן טיקעטס נאך יוראפ

טיקעטס פאר סייל פון נאוועמבער 10טען ביז דעצעמבער 31טען 1911

עקסקורשאנס נאך יונייטעד סטייטס פון וויניפעג און מאניטאבא, סעסקעטשעוואן און אלבערטא

נאך דולוט מינ., מינעאפאליס מינ., טשיקאגא איל., סט. לואיס מא., סט. פאול מינ., מילוואקי וויס., אמאהא נעב. קענזעס סיטי מא., סיא סיטי לא.

טיקעטס פאר סייל טעגליך פון דעצעמבער 1טען ביז דעם 31טען 1191.

אויסקינפטע פון לאקאלען אידזשענט אדער שרייבט:

R. CREELMAN,
General Passenger Agent
WINNIPEG

א גרויסע גראסערי און בוטשער שאפ אין ווערטה פון 5 ביז 6 הונדערט דאלאר ווערט פערקויפט, 15 פראצענט בילינער ווי אין האלסייל. אורזאכע אבפאהרען. דזש. פעטלאאני

פהאן סט.-דזשאהן 518
695 פלארא עוועניו.

א פעהיגער יונגערמאן זוכט א דזשאב אין עני סטאר אדער גראסעריס וויליג צו פאהרען אין א קאנטרי.
פרעגען ביי י. גורעוויטש
824 מיין סטריט

בעריכט פון דעם ניי געגרינדעטען פעראיין.

זונטאג דעם 13טען נאוועמבער איז אין קווינס טהעאטער אבגעהאלטען געווארען די ערשטע גרינדונגס פערזאמלונג פון א נייעם אידישען פעראיין וועלכער האט זיך געשטעלט די אויפגאבע צו שטודירען די אידישע געשיכטע און צו פערשפרייטען די אידישע ליטעראטור צווישען די ברייטע שיכטען פון דער אידישער בעפעלקערונג. עס האבען זיך אנגעשלאסען 25 מיטגלידער, יונגע לייט פון פערשיעדענע מיינונגען און שטרעמונגען.

עס זיינען ערוועהלט געווארען: אלס טשערמאן — הבר י. סקלאווער. טרעזשורער — הבר גראנאווסקי און סעק. רעטער — חברה ריסיע מאנדעלבוים. נעקסטער מיטינג וועט זיין זונטאג דעם 19טען נאוועמבער אום 7 אוהר אבענד אין קווינס טהעאטער. עס וועלען פערהאנדעלט ווערען זעהר וויכטיגע פראגען, אין בעצוג צו דער פראגראם פון פעראיין. יעדער איינער איז ווילקאמען זיך אנצושליסען אין דיעזען פעראיין.

ריסע מאנדעלבוים, סעק.

בלוי ריבאן פראדוקט

איז

ריינע שפייז פראדוקטען

ריינקייט אין שפייז, וועלכעס איז אזא שטארקער בעגעהר פון יעדער הויז פרוי, איז זיכער דער מוסטער פון בלוי ריבאן'ס ווארע, קויפט בלוי ריבאן'ס בעקינג פאודער, קאפע, דזשעלי פאודער אדער ספאיסעס, אלע זיינען די זעלבע הויכע קוואליטי, אויב איהר זייט ניט צופריעדען, ברענגט צוריק די ווארע און קריגט צוריק אייער געלד.

QUANDT, IRVINE & DERRETT

אלערליי סיינס

נעמאכט צו מעסיגע פרייזען.

פהאן מיין 4641 248 פארט סט. אין הויף פהאן מיין 7606

4—2

— וואס דאגה'ט איהר, מיסטער?
— וואס זאל איך ניט דאגה'נען? דער פערד האט צוריסען די הארנעס און איך אליין בין אויך שיעור ניט דערהרג'ט געווארען.
— שוטה איינער, איך האב דיר געזאגט זאלסט געהן צו **דזש. בעקער,** נור ביי איהם קענסטו קריגען די בעסטע און שטארקסטע האנד ארבייט, אויך קענסטו קריגען ביי איהם אלערליי ווינטער בלענקעטס, וויפס און אלערליי מעדיצין פאר פערד.
— וואו זשע איז דאס?
— איך האב דאך דיר געזאגט: אין

The North West Harness

73 דערבי סט. י. בעקער, פראפ.

נאטיס.

THE "APPLE TREE"

וועגעטעריאנער רעסטאראנט

339 נאטר דיים עוועניו

איז דער פלאץ וואו מיינע אידישע פריינד קענען האבען געשמאקע שפייז צו מעסיגע פרייזען צו יעדער צייט. די מאכלים ווערען געקאכט נאך די לעצטע היגיענישע פרינציפען. עס ווערט ביי אונז ניט גענוצט קיין פלייש, נור נאטירליכע פראדוקטען פון פערשיעדענע פרוכט. פערגעסט ניט דעם אדרעס:

339 NOTRE DAME AVE. 41

דאס גרויסע מייסטערווערק

לעבעדיגער מת

פון דעם גרויסען, אונשטערבליכען פילאזאף און קינסטלער

ל. נ. טאלסטוי

וועט געשפילט ווערען צו עהרע אבענד

פון מר. ב. שעהנגאלד

דעם 29טען נאוועמבער.

באק-אי

ווירדזשינא סיגארעטס.

10 ס.

ראקסבארא

טירקישע סיגארעטס

15 ס.

געמאכט אין דער וועסט פאר וועסטערן לייט.